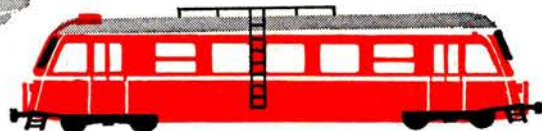
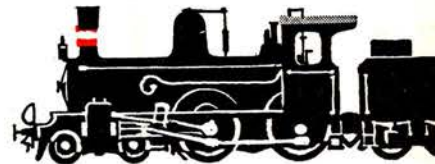
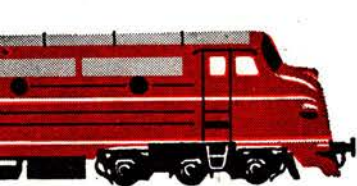

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

 HANDELSBANKEN *En ekstra måneds løn i reserve
- når De har lønkonto i HANDELSBANKEN*

LØNKONTO 5 1 2 4 7 8

Dato	Tekst	Hævet	Indsat	Tilgode
29 IX	LØNOVERFØRSEL		2.000,00	2.000,00 >
1 X	RESERVE		2.000,00	4.000,00 >

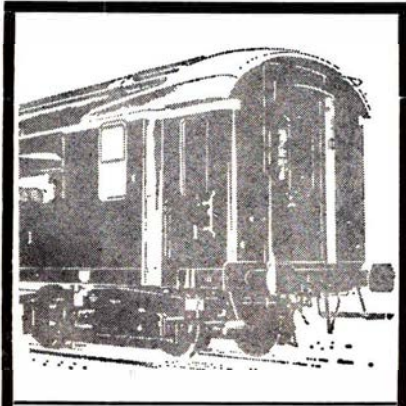
*- der står en
måneds løn i reserve
til Dem!*

Når De har haft lønkonto i Handelsbanken gennem 2 år, kan De låne en ekstra måneds løn. Tilbagebetalingen af lånet behøver De først at påbegynde efter 12 måneders forløb. Med en lønkonto i Handelsbanken har De altid en reserve - det giver tryghed.

HANDELSBANKEN

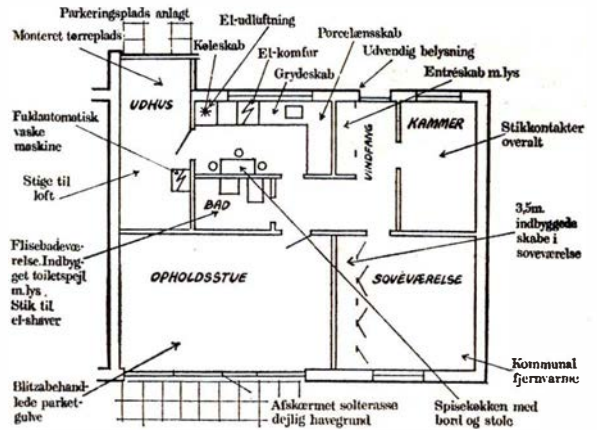
- altid med i billedet

VOGNFABRIKKEN
SCANDIA
 AKTIESELSKAB
RANDERS
 (Grundlagt 1861)

Til alle lejere - bliv husejer på »lejevilkår«
 Kvalitetsbyggeri i topklasse

alt det for 5000 kr. i udbetaling og 780 kr. pr. md.
 inclusive opsparing ÷ skattefordel

Vejen til en bedre bolig
JENS P. KOCH & CO. A/S
 Slotsgade 21 - Odense

Odense Herning Fredericia
 Tlf. (09) 11 12 41 Tlf. (07) 16 70 41 Tlf. (059) 2 40 41

Brochurer fremsendes gerne

Signalanlæg
 Uranlæg
 Telefonanlæg

L. M. ERICSSON A/S

FINSENSVEJ 78 **FASAN** **68 68**
 KØBENHAVN F. **0132**

NKKT
LEDNINGER
OG KABLER

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Telefon 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

12 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

MARTS 1967

Dette nr. indeholder:

	Side
Marts causeri	63
Månedens emner	64
Vi har modtaget	64
Månedens foto	65
Sagt og skrevet	66
Erindres det	67
Nedlagte stationer	68
I anledning af	69
Rangerlok ltr. ML	71
Fra det gamle arkiv	72
Jernbaneliv 1914-1962	74
Farvel til Nakskov-Kragenæs banen	76
Skalbjerg teglværksbane	77
Tid og sted	79
I få linier	79
Fra dagbogen	79
Privatbanenyt	81
Rutebil nyt	81
Foto hobby	83
Moderne sporværktøj	85
Personalia	87
Bog anmeldelser	89
Bagsiden	92

**Vil De se
resultater?**

**lad
trykluft
arbejde
for Dem**

Atlas Copco

Atlas Copco A/S, Valhøjs Alle 160
København - Vanløse, Telf. (01) 70 55 11
Århus afdeling: Grenåvej 339, Risskov
Telf. (061) 7 63 44
Distriktskontor - Fyn: Hunderupvej 130
Odense, Telf. (09) 13 57 16

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

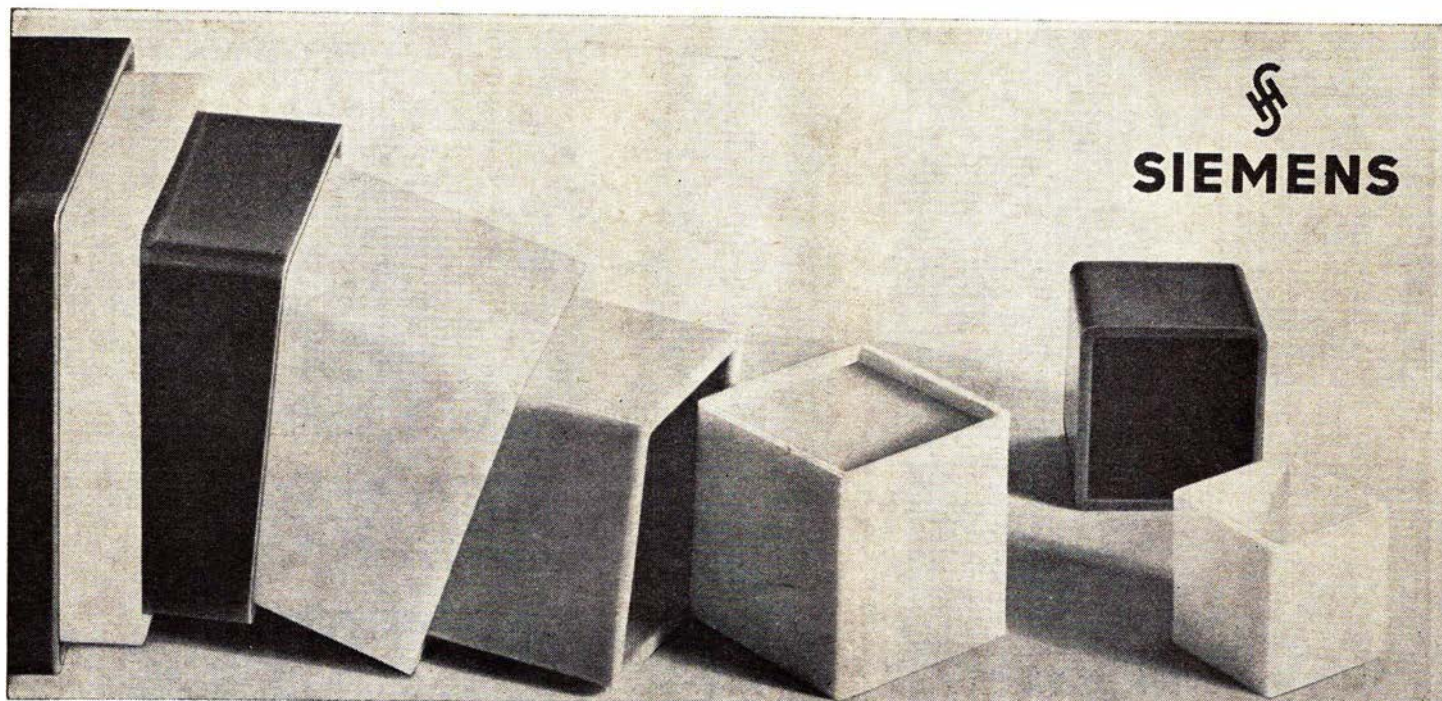
Til konfirmationerne

anbefales kioskerens store udvalg i
telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Kompakt byggemåde sparer plads

Ved 50 abonnenter kræves der med Siemens telefonanlæg ESK 400 E under en halv kvadratmeter plads.

Kassette teknik: Enheder side ved side som bøger i en reol.

ESK 400 E betyder rationalisering og fremskridt for industri, handel og jernbaner.

Siemens telefonanlæg ESK 400 E er fleksibelt. Valgfri nummerring af abonnenterne. Abonnentkategori efter ønske. Hurtigkald for bestemte abonnenter.

Tidsløse systemer kan vokse med opgaverne. Siemens telefonanlæg ESK 400 E muliggør ændringer og udvidelser uden forstyrrelser for abonnenterne.

Udvidelser sker ved indskydning og tilslutning af færdige enheder

ESK-relæet, fremstillet i millioner af eksemplarer, i forbindelse med elektroniske komponenter, er den grundlæggende idé ved det nye Siemens-Crosspoint-system ESK 400 E.

ESK 400 E

Et Siemens-Crosspoint-System

DANSK SIEMENS AKTIESELSKAB

Blegdamsvej 124 - København Ø
Tlf. (01 76) TRia 6464
Telex 2313

Århuskontor
Eckersbergsgade 22 - Århus C
Tlf. (06) 13 66 00 - Telex 4524

Der bæres ved til inflationsbålet

Marts causeri

SPAR har altid været et krav til banernes ledelser. De generaldirektør Amt i 1902 udnævntes til denne stilling, fulgte der med udnævnelsen bl. a. krav om at gennemføre en »som man mente stærk nødvendig sparsommelighed i driften«. Hvordan det gik med dette, melder historien ikke noget om, men gdr Amt udtalte engang ved en given lejlighed: »Man gav mig et spil kort ved min udnævnelse, men det var »Spar« allesammen!«. Banerne og deres ledelse har altid været udsat for kritik, da ingen til dato har kunnet løse den uløselige opgave, at forhøje banernes ydelser, og samtidig nedsætte udgifterne. Spar må være en dårlig trumf, for den har aldrig kunnet tage et eneste ordentlig stik hjem! — Der skal nu gøres nyt forsøg på at rette balancen op. Med trafikministerens billigelse er der nedsat et udvalg, der skal »støvsuge« mulighederne for rationalisering indenfor statsbanernes øverste ledelser. Bl. a. om at nedlægge 1. og 2. distrikt, således, at den samlede ledelse af banerne sker fra generaldirektoratet. Tiden har vist, at det ikke er nok med besparelser. Det er mere nødvendigt at skaffe større indtægter.

TRAFIKMINISTER Sv. Horn trådte vel nok helt ved siden af, da han på et møde i Århus udtalte ønsket om

større høflighed og service af jernbanepersonalet overfor banernes kunder. Det må dog straks siges, at hele den samlede presse uden hensyn til partifarve, har taget til genmæle mod trafikministeren. De har i det store og hele intet at udsætte på personalets høflighed, og har tværtimod mange anerkendende ord om personalets hjælpsomhed ved såvel tog- som stationstjenesten. Mange læserbreve er der også kommet frem i samme anledning, og i flere tilfælde anføres det, at det tværtimod er mange af de rejsende, der er sure og tvære, i særdeleshed dem, der ikke har deres rejsehjemmel i orden. Det var ikke nogen høflighed den højtærede trafikminister viste banernes personale ved denne lejlighed. Man får nemt det indtryk, at banerne er et arbejdsområde, der ikke har ministerens bevågenhed, men nærmest er til irritation for denne. Hvorledes er det personalet muligt at vise bedre service, når der til staidighed sker indskrænkning i personalestyrken, stationernes ekspeditionstider og nedlægning af stationer og banestrækninger. Vi er ved

at spare os ihjel, for der er en grænse for hver meget man kan indskrænke og spare.

JERNBANEMUSEET er der ikke noget nyt om, men det må stadig stå alle interesserede klart, at dersom der ikke skabes en byggefond til en museumsbygning nu, bliver der ingen jernbanemuseum i den nærmeste fremtid. Hvad om vi låner en god ide til at opbygge et sådant fond på? Hvad om vi i lighed med indsamlingen til en københavnsk Vestskov, hvor alle kan være med at plante træer a 5 kr. Lad os på lignende måde »sælge« mursten a 5 kr., og derved skabe et fond til bygning af et jernbanemuseum. Her kunne alle deltage med køb af en eller mange mursten! Endnu i 1962 var der en, der skrev her i bladet i den tro, at DTM stadig var interesseret i at være under tag med jbmuseet, om der nu også blev plads nok til jbmuseets genstande i DTMs byggeri i Helsingør. DTMs interesse for jbmuseet forsvandt, da Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse af estetske grunde fik forhindret opførelsen af den projekterede 8-etagers bygning på Østerport st, hvor både DTM og jbmuseet skulle være indrettet. Vi står nu igen uden mål eller lysning i denne sag.

—bro

Restaurant **»På Fortovet«**

og baren på Østerport station
anbefales

POUL GUDMANN

Månedens emner ...

ATP-Fonden nu på 700 mill. kr.

Heraf er ikke mindre end 583 mill. kr. anbragt i værdipapirer og udlån. Den største post 558 mill. kr. er der købt obligationer for, og kun 21 mill. kr er anbragt i aktier. Af sidste års regnskab fremgår det, at 5 mill. kr. er anvendt til køb af administrationsbygningen i Hillerød. Der er modtaget 337 mill. kr. i bidrag, og der er i årets løb udbetalt tillægspension til 4275 medlemmer med i alt 1,8 mill. kr.

DSB hjælper Dansk Salt

Statsisbryderen »Lillebjørn« blev stillet til rådighed for Dansk Salt i Mariager, da fabrikken blev ramt af en ke-delekspllosion. Den kunne imidlertid kun levere damp nok til at fabrikken kunne køre på halv kraft. DSB kommer nu til hjælp med to udrangerede Q-maskiner, der kan præstere så megen damp, at der kan køres for fuld kraft.

Ny SJ kæmpefærge

Fra skibsværftet i Uddevalla er leveret en ny færge »Skåne«, der er indsat på ruten Trelleborg-Sassnitz som led i konkurrencen med vor »Fugleflugtslinie«. Den nye færge er større end den største af de danske færges. Kølen til et søsterskib til denne færge er nu lagt, og når den er færdig skal den indsættes på ruten Trelleborg-Travemünde, således, at svenskerne derefter kan sejle godsvogne til Vesttyskland. Rent tidsmæssigt er der et stort spring til konkurrence med den danske rute, idet sejladsen til Sassnitz tager fire timer og til Travemünde syv timer. Så længe østtyske myndigheder opretholder den stadig urimelige behandling af de rejsende, der passerer østtysk område, skal SJ ikke vente overflytning fra den danske rute. Den måde kontrollen behandler de rejsende på, bevirker, at disse bestandig føler sig som farlige spioner. Og så den urimelige tid, der spildes ved de talrige kontrolsteder. Den tur tager man kun en gang.

Helsingøroverfarten 75 år

Allerede i 1888 overtog DSB skibsfarten på denne overfart, men første færge var »Kronprinsesse Louise«, der sejlede første gang den 10. marts 1892. Færgen var allerede klar til sejlads i februar måned, men færgelejet i Helsing-

borg var ikke færdig. Det første år overførtes 148.731 passagerer og i 1966 steg tallet til næsten 5 mill., 4.788.288. Det bliver således en flot jubilæums-gave overfarten får, når den nye færge »Najaden« indsættes omkring ved jubilæumsdagen.

Den nye Sønderborg st.

Den egentlige indvielse af den nye station foregår på en endnu ikke fastsat dato i maj måned. Allerede først i marts måned kørte persontogene ind til de nye perroner. Derefter fjernes de gamle spor, hvorefter der tages fat på den nye stations forplads, der skal være på dette areal.

Svensk patentløsning

På Rødby Færge station har mange vogne med træ fra Norge og Sverige været til bekymring og udgift for bærerne, når lasten på disse vogne havde forskubbet sig. DB modtager ikke vogne, hvor lasten ikke er forsvarligt surret. Tidligere måtte man have 5–6 mand til sådan opretning, men nu kan det ordnes på få minutter. Efter svensk opfindelse er et par vogne nu ombygget til dette brug. På undervognen af en gammel vogn er anbragt to forskydelige stålrammer. I begge ender af vognen med lasten, der skal rettes op, anbringes en opretningsvogn, der gøres fast til sporet. Ved derefter at bevæge de forskydelige rammer mod træet på vognen, er denne i løbet af 3–4 minutter på plads igen.

Jernbane-hjemmeværnet

Region VIII, omfatter Lolland-Falster og Vordingborg, har nu et medlemstal på ca. 30. Ved starten for godt fire år siden var tallet kun 4–5 mand.

Vinteren igennem har der været afholdt aftenkurser på Nykøbing F station. Disse kurser er en udbygning af kurserne på Knudshoved, forår og efterår.

Jernbanehjemmeværnet er en forholdsvis ny institution og oprettet på grund af de store skader, der ved sabotage blev forøvet på jernbanemateriellet under anden verdenskrig. Ødelæggelserne var næsten fuldstændige og reparationerne efter krigen var meget kostbare. — Jernbanehjemmeværnet lærer selvfølgelig også at udføre en effektiv sabotage, men på en sådan måde, at istandsættelsen ikke bliver for kostbar.

Svendborgsundbroen

Politiet i Svendborg har besvær med at få trafikken i fart over den nye Svendborgsundbro. Den nye bro er meget smal og har ingen overhalingsmuligheder. Man mener derfor, at der må indføres en mindste fartgrænse.

Det er også galt med, hvordan man skal afmærke de tynde søjler, der bærer broen, der slet ikke kan ses på radarskærmene, som de er nu. I tåget vejr kan søjlerne slet ikke ses fra mindre fartøjers styrehuse. Søfartsmyndighederne undersøger for tiden, hvad der vil ske, dersom broen bliver påsejlet.

Almindelig Investeringsforening

har udsendt beretning og regnskab for året 1966. Foreningens formål er at yde den størst mulige værdisikring af medlemmernes opsparede midler ved anbringelse i aktier. Med en tilgang sidste år på 429 har foreningen nu 3262 medlemmer. Den forvaltede formue er gået op fra ca. 30 til 37 mill. kr. placeret i 199 børsnoterede aktieselskaber. Den samlede procentsats for udbytte og kursregulering for det forløbne år blev ca. 4,3 pct.

Som eksempel anføres, at et medlem der ved foreningens stiftelse for 10 år siden havde 1000 kr. på sin konto, og har ladet udbytte stå urørt indtil nu har nu et indestående på 2.565 kr.

Nærmere om foreningen og dens virksomhed fås ved skriftlig eller telefonisk henvendelse til foreningens kontor, Goldschmidtsvej 23, København F. Telf. (01) 71 36 46.

Vi har modtaget . .

Togførerne på My og Mx

Den 15. februar var det et år siden ordningen med togførernes placering på My og Mx startede, for så vidt angår de såkaldte een-mandsbetjente godstog. Svære forhandlinger var gået forud — det var helt nye aspekter, der her var på tale. Fra gammel tid var det sådan, at blandt det kørende personale var der »dem dernede« (togpersonalet) og »dem deroppe« (lokpersonalet) — 2 kategorier, der samarbejdede døgnet rundt, men sjældent kom tæt ind på livet af hinanden — en vis reservation gjorde sig gældende — og arbejdet, der skulle udføres, var af vidt forskellig

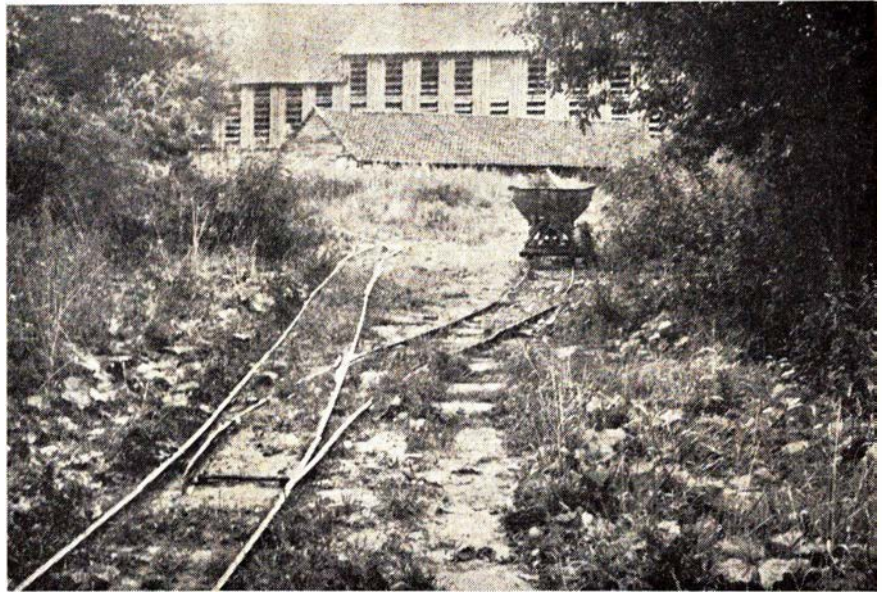
art. Årene efter krigen har dog givet baggrund for lidt demokratisering på dette område, bl. a. fordi en del af de gamle tog- og lokførere, dem, der titulerede deres underordnede medarbejdere med »DE«, efterhånden gik på pension og en stab af unge med en mere moderne indstilling til samarbejde rykkede frem. Alligevel var der skepsis i rækkerne, da aftalen om togførerenes placering på My og Mx blev konfirmeret af organisationernes repræsentanter og cheferne i generaldirektoratet.

Og hvordan er det første år så gået? I store træk er det gået strående! Selvfølgelig skal det slås fast, at blandt så store personalestyrker, der her er tale om, må der givetvis være nogle enkelte — såvel blandt togførere som blandt lokførere — der helt eller delvis mangler den fornødne »common sense«, og når disse mødes kan gnidninger næppe undgås.

Men når dette er sagt, må det slås fast med syvtommersøm, at samarbejdet togførere og lokførere imellem former sig aldeles udmærket. Jeg tror næppe jeg er helt alene i min glæde over det gode resultat, i hvert fald har samtaler med adskillige kolleger fra begge kategorier kun bestyrket mit indtryk — kun udtrykt tilfredshed ud fra en sund og objektiv bedømmelse. For mit eget vedkommende, møder jeg de samme lokførere i godstogene på hver tur, idet de, ligesom jeg, kører i 24-mands ture. Og for dem alle gælder det, at det er elskværdige, forstående og sympatiske mænd, et forhold, der gør samarbejdet let og gnidningsløst. En gensidig respekt for hinandens arbejde, og en hyggelig sludder før afgang eller under længere stationsophold, bringer tog- og lokførere tættere ind på livet af hinanden, og virker befordrende på det gode klima, der er opstået i det forløbne år.

Når vækkeuret ringer kl. halvt otte om vinteren, og snestormen fløjter om hushjørnerne, kan det være lidt bittert

Månedens foto

Rebroussement på Skalbjerget teglværk

at være »togmand«. Men når man så ligefrem kan glæde sig til et hyggeligt møde på en My med en lokfører, der til trods for det tidlige tidspunkt altid er i godt humør, så går det betydeligt lettere med at få rystet sig vågen og starte hjemmefra i den bidende kolde nat.

Det er mit håb, at ovenstående lige så godt kunne være skrevet af en lokfører, og i dette håb bliver jeg næppe skuffet.

togfører
Villy Jonvald

Ang. 1333's artikel

i februar nr. Privatbaneslagtning — uha, det lyder ikke godt. Det lyder heller ikke godt, at en »indfødt« ikke er bedre lokalt kendt, end som der her gives udtryk for.

Formanden for Ålborg rutebilstation hedder Thorn, og er medlem af Nørresundby byråd valgt på liste C stemmer. Nørresundbys borgmester er

valgt på liste A stemmer, men forskellen er ikke stor, for større fortaler for baneslagtning end borgmesteren findes næppe.

A. R. Jensen, Nørresundby.

DSB godsbefordring — god befordring?

I Statsbanernes udmærkede blad »Vingehjulet« var der engang en rubrik, der hed: »Min ven købmanden«. Jeg blev aldrig klar over, om det var en virkelig købmand, eller det var en opdigtet, men han gav i hvert fald kritik og ros til DSB, som om han var virkelig. Jeg kom til at tænke på ham, da jeg forleden snakkede med min ven fabrikanten. Han er virkelig nok, og hans problemer er virkelige, så måske var han værd at høre på.

Han er en gammel ven af mig, der har startet et engrosfirma, som naturligvis sender og modtager en masse varer, og jeg spørger naturligvis af

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens
Restaurant

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Vilttoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Farvefilm
Tegnefilm

— vi har cinemascop

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

RESTAURANT »MØLLEHUSET«

J. Ørvad
Frederikshavn - Tlf. (084) 20148
Et 1. kl.s spisested...
hyggelige omgivelser

Besøg den nye restaurant
Svanemøllen

Svenstrup - tlf. (08) 158711 nr. 459
Lækker og veltillavet mad, som De kan
nyde i hyggelige og skønne omgivelser
Selskabslokaler indtil 200 kuverter

ELLIDSHØJ KRO

v. Kamma Nielsen
— stedet, hvor man spiser godt
Frisklavet kaffe med hjemmebakket
Middag og smørrebrød ud af huset
Telefon (119311) 140

Lad turen gå til

Hovedgaard Kro

Telefon (066-34711) nr. 13
ET 1. KL.S MADSTED
Selskaber indtil 175 kuverter modtages

Bo og spis på

MOTEL LISBOA

Frederikshavn v. E-3 - Tlf. 22133
Et 1. kl.s madsted...
Nyrestaurerede værelser

HOTEL EBELTOFT

stedet, hvor man spiser godt og billigt
REN KAFFE
Lis Pedersen - Ebeltoft - Tlf. (063) 41090

Lad udflugten gå til

Nykroen Løgstrup

ved Knarberg
Løgstrup - Tlf. 121 (0761)
et godt madsted - hyggelige lokaler
vi dækker indtil 45 kuverter.

Missionshotellet ANSGAR

Prinsensgade 14-16 - Ålborg
Telefon (08) 133733

Spis og bo på

Grand hotel

Østerbro 14 - Skive - Tlf. 890
Et 1. kl. madsted

nysgerrighed og interesse, om hvorledes han sender sine varer, og om hans forhold til DSB. Jo, han havde da været meget imponeret over, at den lokale stationsforstander allerede få dage efter, at han var begyndt, havde aflagt ham et besøg og forklaret lidt om DSB, men bortset fra det, så var han ikke helt tilfreds med foretagendet. De ødelægger varerne, klagede han over. Han havde utallige gange været ude for, at hans varer havde været beskadiget ved modtagelsen, skønt de udenlandske fabrikker pakkede dem meget solidt, og det var han meget irriteret over, for hos vognmanden kunne man sige, at han skulle passe på de og de varer, og så gjorde han det. En dag havde han været oppe på stationen og skulle sende en banepakke, og den indeholdt flasker og andre skøre ting, og selv om den var pakket absolut forsvarligt, ville han gerne have den sendt som »forsigtig«. Banepakker kan ikke sendes som »forsigtig«, svarede man. Nå, men jeg kan da skrive det på pakken, så kan det da være, man tager hensyn til det, svarede min ven. Og tror du så ikke, forklarede han mig senere, at damen tager min pakke, holder den ud i strakt arm, og lader den falde ned på gulvet, skønt jeg lige har fortalt hende, at der var skøre ting i. Ærlig talt, der måtte jeg holde med min ven, for det kunne hun da i hvert fald have ventet med, til han var gået ud ad døren. Hvad folk ikke ved har de ikke ondt af.

Jo, jeg er skam stor kunde ved DSB, forklarede han mig, for jeg sender for et halvt hundrede kroner banepakker hver dag, for det er en glimrende forsendelsesmåde. Sender du så aldrig noget som fragtgods, spurgte jeg, for det er da billigere, når det er større partier. Nej, det sender jeg med fragtmænd. Nå, hvorfor dog det? Her kom jernbaneenthusiasten op i mig. Jo, for han kan sige mig præcis hvad fragten bliver, så jeg kan skrive den på fakturaen. Nå, kan DSB da ikke det, de må da have tariffer o.s.v., hvor de kan se det. Jeg var et stort spørgsmålstegn. Nej, det vil sige, de kan nok sige mig, hvad det koster at sende godset til stationen, men de kan ikke fortælle mig, hvad udbringningen koster, for de siger, at de har aftaler med private vognmænd om udbringningen. Det var dog mærkeligt, svarede jeg, og det synes jeg stadig det er. Min ven fabrikanten, er jo sikkert ikke den eneste, der er irriteret over det, så hvis der virkelig ikke skal mere til for at kapre gods fra vognmændene, så synes jeg ærlig

talt, at DSB skulle skynde sig at få en ordning på udbringningen i de forskellige byer, ellers var det måske en ide, at DSB selv kørte det ud til sine kunder.

Således talte min ven fabrikanten, og det kan jo være rart at høre forbrugernes mening, da folk jo trods alt ikke sender gods med banerne, hvis de ikke er tilfreds med det. Det er glædeligt, at DSB har ansat en del transportkonsulenter, der skal forsøge at få noget af det tabte gods tilbage til DSB, men så må man jo håbe, at de samme mennesker har så meget rygrad, at de går hjem og fortæller, hvad kunderne klager over, og vel og mærke forlanger at få det rettet. Da jeg fortalte min ven om disse konsulenter, svarede han, at det skulle glæde ham at få besøg af sådan en fyr, for så skulle han få visse ting at vide, og det var måske ikke så tosset, for min ven fabrikanten, er nemlig ikke usaglig kværlulant.

1333.

Sagt og skrevet

Personalets høflighed

— Jeg håber ikke, nogen DSB-funktionær føler sig såret af min udtalelse om bedre service som et middel i DSBs kamp med andre transportselskaber om kunder af alle arter. Det kan da kun være dem, der har dårlig samvittighed, der kan føle sig generet, idet jeg går ud fra, at alle ansatte i DSB er interesseret i, at deres virksomhed skal klare sig i konkurrencen.

Hvis det ikke er tilfældet, så må jeg jo overveje, om det har nogen mening, at jeg vil søge at skaffe midler til et fremstød for DSB.

Jeg har ikke kritiseret personalet, men jeg har troen på, at DSB ikke behøver at stagnere, hvis vi fra ministeriet og DSBs personale søger at være lige så dygtige som dem, der i årevis har taget vore kunder, og det kræver først og fremmest bedre service, og intet er så godt, at det ikke kan blive bedre.

Sv. Horn.

Fakta eller Fup

Det er faktisk et af vort velfærdssamfunds onder, mange statsansatte ser ned på statens kunder! Nu må det høre op, selv på statens baner skal der vises høflighed, takt og baslemaner!

Sådan digter Mogens Dam i Berl. Tid. Men hvad er basle-ma-ner? Det skal altså være Fakta, for iflg. Den Danske Ordbog betyder det: overdreven høflighed — og så er det faktisk Fup, for hvem ønsker det?

Red.

Soldaterrejserne

Ingen kan have noget mod soldaterne, især hvis disse kunne aflægge den vane med at lukke kupedørene og trække gardinerne for, slukke lyset og slange sig på bænken, enten på langs eller med benene på de modsatte sæder.

Det er dog ikke alene mod og fra København, det er galt. Det er fra alle sider mod garnisonsbyerne.

Min kone og jeg kommer jævnligt til Slagelse, og tog i begyndelsen med sidste tog mod Næstved søndag aften. Men det gør vi ikke mere, da det næsten er umuligt at få en plads i dette tog, som har forbindelse fra Jylland og Fyn.

For det første er der en masse soldater med fra de pågældende landsdele, og for det andet er perronen fyldt med soldater i Slagelse, der skal med sydpå, og ældre mennesker kommer selvfølgelig til kort i det slagsmål og må vente, til soldaterne har erobret og besat toget.

Det er skrigende uretfærdigt, at halvdelen af Næstveds garnison kan rejse gratis til København og gå i Tivoli og på Bakken hver dag hele ugen i sæsonen, medens folkepensionister er henvist til bestemte dage og slet ikke kan rejse ved højtiderne og i sommerferieperioden.

Axel Lund.

Erindres det...

For 50 år siden ... marts 1917
1. verdenskrigs 3. år.

Pludseligt spiritusforbud

Den 1. marts kom det som en bombe,

at al salg og udskænkning af spiritus blev forbudt. Indenrigsministeriet meddelte i forbindelse med forbudet, at når der var truffet bestemmelse om indskrænkning i spiritusproduktionen, ville forbudet blive hævet eller lempet. Årsagen til denne pludselige foranstaltning fra regeringens side begrundedes med, at beholdningerne af de råstoffer — majs, korn og kul — der medgår til fabrikationen af spirituos, var så knappe, at deres anvendelse til fremstilling af spirituøse drikke måtte indskrænkes. Samtidig med forbudet gik 500 toldere i gang med at optælle de handlendes og restauranternes beholdninger.

Efter 24 dages forløb blev spiritusforbudet ophævet, og der var der sat maksimalpriser på de vigtigste spiritus-sorter, som var undergået en klækkelig forhøjelse: 1 flaske taffelakvavit kostede 2 kr. 40 øre, whisky 9 kr., cognac 12—14 kr. og caloric 6 kr.

☆

Ribe amtsråd har vedtaget at yde 10 procent af anlægsudgifterne ved anlæg af en jernbane mellem Esbjerg og Agerbæk.

☆

Statsbanerne indskrænker toggangen ganske betydeligt på grund af alvorlig kulmangel. Før krigen var det månedlige kulforbrug på 20—25.000 tons, men er efterhånden steget til mellem 25—40.000, og da tilførslerne er meget usikre på grund af den voldsomme u-bådskrig, tvinges man til at spare på kullene. Privatbanerne klarer sig med forsigtighed endnu.

For 25 år siden ... marts 1942

For 10. gang i denne fimbulvinter er jernbane- og vejtrafikken i Nordjylland den 5. lammet af stærkt snefald. På Bornholm sidder adskillige tog fast i sneen og de rejsende må undsættes ved hjælp af slæder.

☆

Statsbanerne sendte den 4. tog nr. 100 med danske arbejdere til Tyskland fra Hovedbanegården. Lokomotivet og den

Ferie- og udflugtssteder

Hotel Westend

Randers - Tlf. (064) 2 53 88
værelser med moderne komfort
til moderate priser

Hvile- og sommerferie ...

Karens pension

Sæby, Jylland - Tlf. (084) 6 11 27
Rolige og smukke omgivelser

Odd-Fellow Palæet

Boulevarden - Ålborg - Tlf. (08) 125299
Et 1. kl.s spisested
Hyggelige møde- og selskabslokaler

Afholdshotellet

Nygade 5 - Nykøbing Mors
Tlf. (077) 2 11 55
Et godt sted at bo og spise
Ny udstillings- og mødesal
indtil 250 personer

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører
Søndergade 10-12 - Århus C
Tlf. (06) 13 01 00

SAGFØRER THOMSENS EFTF.

Holstein Rathlou

Advokat
Vestergade 9 - BRØNDERSLEV
Tlf. (088) 20300

Banegårdsrestaurationen
LYNGBY

O. H. Pheiffer

Banegårdsrestaurationen

HILLERØD

TOM VALÈT

bageste vogn var smykket med gran- grene og et tysk militærorkester spil- lede ved afgangen.

☆

Jernbanetrafikken mellem Orehoved og Gedser var den 6. fuldstændigt sp r- ret af sne og 4 væltede godsvogne ved Nr. Alslev. Et hj lpetog fra København er kørt fast kort fra de væltede vogne og ved Fiskebæk holder ikke mindre end 5 fastkørte hj lpemaskiner. I 3½ døgn var strækningen blokeret.

Storebælt er den 14. totalt lukket af is. I Nyborg venter 4.000 rejsende og i Korsør ca. 1.000.

☆

Den 19. måtte n rtrafikkens S-tog indstille driften på grund af voldsom snefygning, og over hele Sjælland og i Nordjylland meldes der om fastkørte tog. Færgen »Korsør« var 52 timer om en tur fra Nyborg til Korsør.

☆

S-togene er atter kommet i gang, men

al toggang vest for Roskilde måtte ind- stilles ved m rkets frembrud.

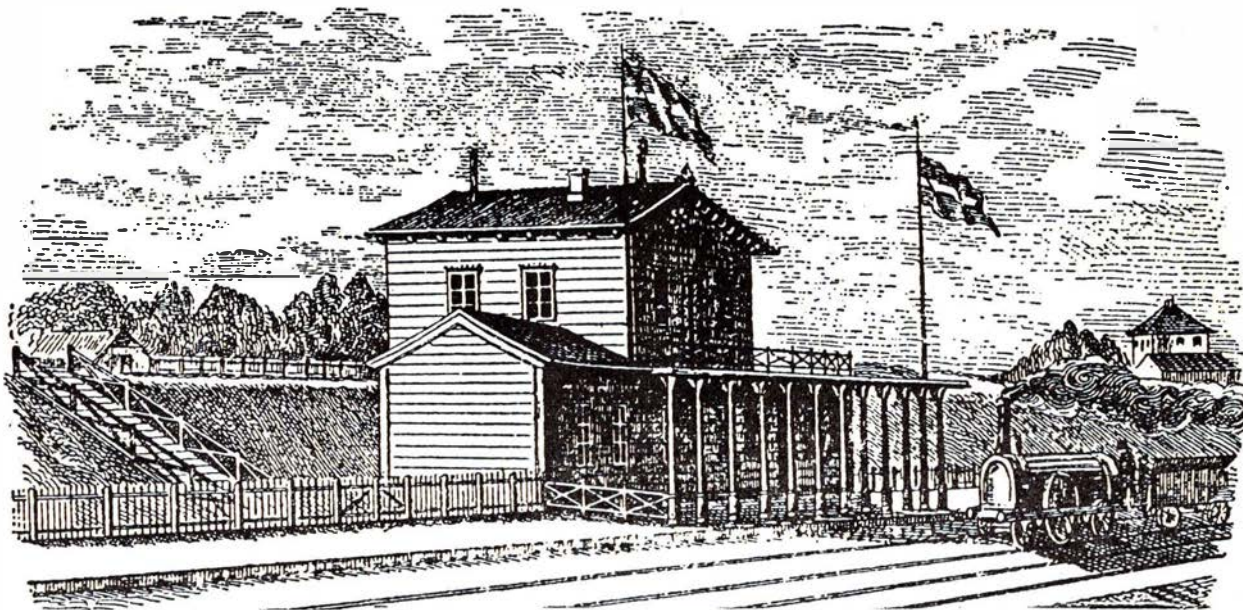
☆

Forbindelsen over Storebælt har nu været indstillet i 3 døgn, og togkontoret betegner situationen som fortvivlende.

☆

På 4. døgn opholder der sig indesne- ede rejsende i et tog ved Kjelstrup på Odsherredsbanen. Banens rydningstog er afsporet nogle få kilometer fra ste- det.

Nedlagte stationer

Valby første station 1847-64

Der er fremsat tvivl om den første Valby stations beliggenhed, samt om hvorvidt den nuværende banegrav fra Enghave til Valby var gravet allerede, da den første jernbane åbnede i 1847. Ovenstående billede viser, at den første Valby station l  på skrænten af udgravn- ingen, og at der fører en trappe op til Jernbanevej. Jfr. endvidere »Danmarks Jernbaner« side 156, hvor der skrives: »Gennemgravningen af Valby Bakke slutte en mængde penge, så der var pengemangel længe f r banen var f r- dig.«

Det er også påstået, at rester af den første station l  højt oppe på skr nin- gen så sent som i 1936. Det er ikke rig- tigt. Som det ses på det andet billede af den første station, blev perron-halv- taget helt lukket til efter banens ophør i 1864. Den blev derefter anvendt til posthus indtil hele bygningen blev ned- revet omkring 1900-tallet. Samtidig blev

banegraven benyttet igen, idet togene til og fra Københavns nye godsbanegård, der blev åbnet i 1901, kørte her

mellem Vigerslev  g Gb indtil 1909, da strækningen Gb-Valby Gasværk-Vi- gerslev åbnedes.

Valby første station f r nedrivningen ca. 1900

I anledning af . . .

Stationsforstander Norling, fh Tarm, og frue fyldte den 8. februar henholdsvis 75 og 70 år. Ringkjøbing Dagblad havde i den anledning en fødselsdags-samtale med det populære ægtepar, hvori det bl. a. hedder:

Hr. Norling har i tæt ved en halv snes år været stationsforstander i Tarm, men i 1960 trak han sig tilbage, flyttede ind i lejligheden på Toften i Tarm.

Fruen har altid været et interesseret foreningsmenneske, og har nu bl. a. været formand for Tarm og Omegns Husmoderforening i 12 år, og i den tid er medlemstallet vokset fra 90 til ca. 250. Det siger noget om formandens dygtighed og initiativ.

— I mine unge dage var jeg forresten meget interesseret i politik. Jeg var således den første kvindelige formand for VU på Esbjerg-egnen, hvor vi havde mange forskellige talere. En af dem var den unge redaktør Knud Ree, og jeg kan huske, at jeg tænkte: Han skal nok blive til noget stort, og det kom jo til at passe.

— Deres politiske interesse fører en tilbagetrukket interesse frem for Deres mange andre hverv?

— Ja, det er ikke rigtig blevet til noget, men interessen fejler nu ikke noget. Det kniber med tiden til det alt sammen, og så spiller det også en rolle, at min mand hører hjemme i et andet parti, så om ikke andet for husfredens skyld, lader jeg være.

Besættelsesårene

Hr. Norling har ikke fulgt lige så meget med i foreningslivet, men det blev da til nogle år som formand for Røde Kors. Dels blev det som følge af forskellige episoder i krigens tid galt med nerverne.

— Ja, min mand blev mistænkt for at være sabotør, siger fru, men det passede ikke.

— De troede, jeg stod for sabotagen på strækningen mellem Viborg og Langå. På en falsk anmeldelse fik maleren og hans folk kig på mig.

En dag blev et tog sprængt på linien, og jeg tog ud til stedet, for bl. a. at se på, om et hjælpetog kunne nå frem.

Med et fik jeg nogle voldsomme slag i hovedet og blev puttet ind i et salatfad. Tyskerne havde overfaldet mig bagfra, og de kørte mig nu tilbage til Rindsholm. Med et par pistoler i ryggen kom vi ind til min kone. De gennemrodede hver eneste ting i huset og spurgte mig hele tiden, hvor ammunitionen befandt sig.

Jeg blev bl. a. stillet nede ved trappen til kælderen, min kone ved det øverste trin, medens tyskerne råbte: »Hvis De ikke siger, hvor ammunitionen er, bliver De skudt«. Mærkeligt nok skød de ikke, og jeg blev i stedet kørt til Århus, hvor 3 døgn afhøring og mishandlinger stod på.

Vor distriktschef lod imidlertid tyskerne forstå, at med mindre jeg blev løsladt, ville alle jernbanefolk på Jylland og Fyn gå i strejke. Tænk — så meget for en stationsforstanders skyld.

Stillet overfor den trussel slap tyskerne mig fri. Efter 3 dages forløb kom jeg kørende tilbage i ministeriets bil — indenrigsministeriets var det forresten — men min kone og jeg måtte hurtigst muligt »under jorden«.

Dette skete i slutningen af marts 1945 og i den næste måneds tid boede vi et par dage mange forskellige steder i Jylland. Vi måtte benytte godstog til transporten.

Det var frygtelige dage.

— Jeg var ikke modstandsmand, men jeg vidste nok, at der inde i pakhuset i Rindsholm stod 4—5 store kasser med »porcelæn«. Det var nu ikke netop porcelæn — men ammunition.

Odense

I. P. HANSENS EFTF.

v. Simon Nielsen
Vindegade 120 - Odense - Tlf. 12 21 05
Beklædningsbrædder til væg og loft
Kehlede lister på lager

Damerne går til

SALON BANG

v. S. Nielsen
Vesterbro 56 - Odense - Tlf. 12 61 51
Alt indenfor moderne hårpleje
1. kl.s behandling

Paul M. Pedersens Eftf.

TH. LAURIDSEN

Vestergade 69 - Odense - Tlf. 122199
Alt smedearbejde udføres...
Nyt som reparation - Tilbud gives
Spec.: Rustfri stålarbejde

Vi handler i

Kolonialforretningen

v. A. Skallebølle
Enghavevej 5 - Odense - Tlf. 12 64 62
Kolonial - Vine - Spirituosa samt
tobaksvarer

Kolonial - Vine - Tobakker

...så

Købmand H. Juul Jespersen

Rugårdsvej 54 - Odense - Tlf. 12 60 99
Altid de bedste kvaliteter

Prøv en behandling i

Herresalon WERNER

v. Werner Larsen (ny indeh.)
Østre Stationsvej 40 - Odense
Alt indenfor moderne hårpleje

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og
Restaurant »Halsskov-Perlen«
Werner Schwartzlose
Færgegården: Telf. Korsør (03) 57 06 19
efter kl. 17: 57 10 35
Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

»De Danske Østersøfærger«s
DSB
Restaurationer
GEDSER **RØDBY FÆRGE**
DSB Restauration »Færgetroen«,
Rødby Færge

Kolding

Skal De spise —
godt og hurtigt ... så

BANEGÅRDSRESTAURATIONEN

KOLDING (v. Jørn Klug)

Tlf. (055) 2 32 32

Et 1. kl.s madsted - Ekstragød kaffe

BØRGE ANDERSEN

Læssøgade 11 - Kolding - Tlf. 20197

Stort udvalg i kolonial, konserver,
vine, spirituosa samt tobaksvarer
PRØV VOR FINE KAFFE

FJERKRÆUDSALGET

v. E. Dinsen

Laasbygade 41 - Kolding - Tlf. 22253

Alt i grydeklart fjerkræ...

Kun friskslagtede varer

SUSY TRÆSKO

Agtrupvej 56 - Kolding - Tlf. 21826

Stort udvalg i kaptræsko, træsko-
støvler, gummistøvler, hjemmesko
og tøfler

SOLGAARDENS SMØRREBRØD

Kongebrogade 11 - Kolding - Tlf. 21774

God daglig madpakke...

Selskabssmørrebrød på bestilling

Alt i hjemmelavede delikatesser

BRODERI OG STRIK

Jernbanegade 36 - Kolding - Tlf. 2 80 43

Det store udvalg i strikkegarn
samt alt til broderi

Cykel- og Knallertforretning

»CENTRUM«

v. Jens Preben Mehlsen

Katrinegade 19 - Kolding - Tlf. 22128

De førende mærker i cykler og
autocykler. — 1. kl.s reparation
udføres samvittighedsfuldt

ISMEJERIET

Piledamsvej 18 - Kolding - Tlf. 27426

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter

lækkert brød og kager

Bestilling på dessert-is modtages

SALON »KOKET«

v. Lone Petersen

Tvedvej 127 - Kolding - Tlf. 24352

Alt i moderne hårpleje...

1. kl.s fagmæssig betjening

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

holger alexandersen

MØBLER

Besøg den permanente møbelmesse

hj. af Teglværksgade og Exnersgade

ESBJERG

ANDERSEN

STRANDBYGADE 88 - ESBJERG - TLF. 208 77

Ribe

RIBE ISENKRAM

Torvet 13 - Ribe - Tlf. 2 01 18

Stort udvalg i glas - porcelæn -
køkkenudstyr - værktøj -
vaskemaskiner - køleskabe

RINGBILERNE RIBE

Tlf. 2 03 33

— Vagt hele døgnet —

LANDBOSPAREKASSEN

RIBE - BRAMMINGE

Skive

Benzin - olie - vask - smøring — så ...

SHELL SERVICE

v. J. Balle

Holstebrovej 9 - Skive - Tlf. 3010

Quick service udføres ... fagmæssigt

MÜNSHOWS EFTF.

Nørregade 17 - Skive - Tlf. 275

Alt i lædervarer

Huder og skind købes

BRAARUP ISMEJERI

Braarupvej 36 - Skive - Tlf. 1202

1. kl.s mejeriprodukter - Øl og vand

Lækkert brød og kager

Best. på dessertis modtages

NEM VASK

v. A. DAMSGAARD

Søndergade 17 - Skive - Tlf. 1353

En duft af renhed

Tobaksforretningen »HJØRNET«

Nordbanevej 9 - Skive - Tlf. 1377

Rødvin (den med tyren) 1½ ltr. 18,85

Sherry, Intervallo, ¼ ltr. 22,95

Portvin Vintage Port, ¼ ltr. 19,85

Eneforh. af Skjold Burne

BP Service

v. Svend Christensen

Sdr. Boulevard - Skive - Tlf. 2367

Benzin - Olie - Vask - Smøring

Stort udvalg i autotilbehør

POUL HANSEN

Brdr. Hendricsens efft.

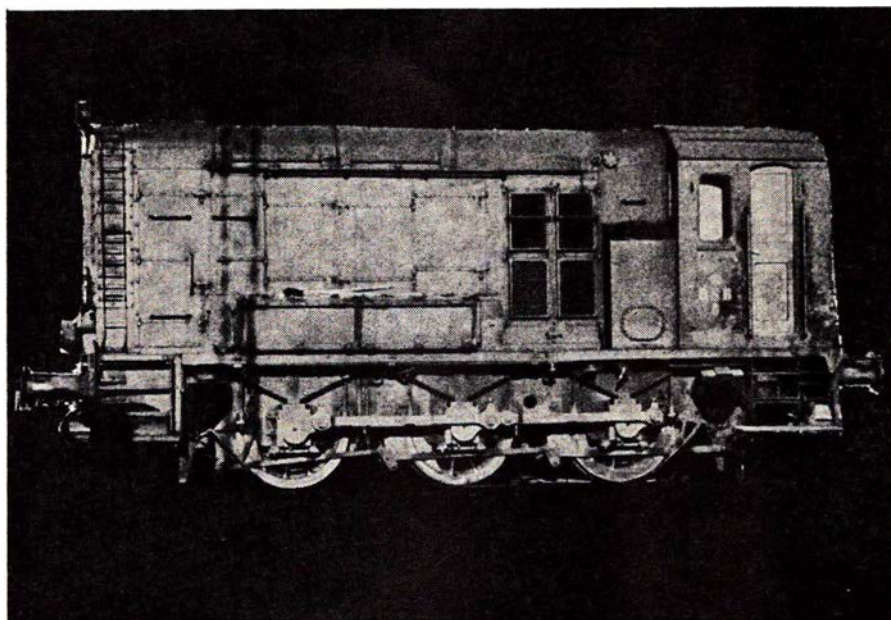
Vestergade 16 — Skive — Tlf. 2550

Nye og brugte instrumenter

Stort udvalg i noder

God instruktion
betyder forebyggelse
af mange ulykker

Rangerlok. litra ML

DSB ltr. ML nr. 6

Til stor forundring for mange hobbyfolk kaldte Danske Statsbaners »Driftsmateriel I« længe dette køretøj for en rangertraktor, og det havde derfor heller ikke nogen litrabetegnelse som de øvrige rangerlok. Ville man vide noget om maskinen, måtte den søges under afsnittet: »Traktorer«, hvor den simpelthen var opført som nr. 6, og det skulle således være afsløret, at overskriftens loktype kun omfatter et eksemplar. At DSB i forhold til leverandørens klassificering lod maskinen køre rundt med en så degraderende benævnelse forekommer i dag meget mærkeligt, for når man tager i betragtning, at loket vejer sine 52,1 t, hvilket er ligeså meget som en MTer, og at litra MH trods mere end 10 tons lettere tyngde altid har ført bogstaveret indregistrering, så burde nr. 6 også henhøre under motorlok kategorien. Derfor var det vel kun positiv erkendelse af det forkerte heri, der i sommeren 1966 førte til, at traktor nr. 6 blev omdøbt til litra ML, medens nummeret bibeholdtes uforandret. Skønt maskintypen

kun tæller en repræsentant, har dette ene individ ført en så omflakkende tilværelse, at vi her står overfor et »hittebarn« med en højst interessant historie, som det nok er umagen værd at beskæftige sig med.

Et lok fra anden verdenskrig

Nr. 6 blev bygget i foråret 1945 på Derby Works, som er Britiske Statsbaners værksteder for det centrale distrikt, og loket indgik herefter med løbenummeret 70273 i den maskinpulje, som »War Departement« (Det engelske forsvarsministerium) dengang disponerede over. Med britiske styrker kom vort lok nu til fastlandet, hvor det sammen med sine ledsagere skulle påbegynde en længere rejse gennem Frankrig og Belgien for at nå frem til det besatte Tyskland.

Fra 1945 blev nr. 6 her anvendt af de engelske besættelsestropper til såvel rangering som lettere strækningkørsel i de nordlige distrikter af Ruhr-området, men da de tyske forbundsbaner efterhånden fik genopbygget deres lok-

— også Deres flamme

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

park så meget, at disse ratsportere også kunne afvikles af dem, indså man det unødvendige i fortsat at bevare togenes størrelse indenfor de snævre grænser, som måtte sættes af hensyn til en lille maskines kapacitet, og den blev derfor hensat i remisen på Hamm station i 1953.

Her ville det uden tvivl have holdt den dag i dag, hvis ikke folk fra maskinfabrikken: *Rask Pedersen & Dalsgaard A/S i Nærum* havde fundet det i 1957 og skaffet sig viden om ejerens salgsinteresser. Oplysningerne gik videre til statsbanernes teknikere, der efter nærmere gennemsyn af maskinen kun kunne anbefale erhvervelsen heraf. Det var i god stand, og det ville ganske sikkert gøre gavn i rangerarbejdet på danske stationer, hvor man på daværende tidspunkt døjede med en udbredt mangel på moderne trækraft. Forhandlinger blev indledt med de britiske styrker, og i december 1957 lykkedes det så endeligt DSB at hjemkøbe maskinen, der straks efter ankomsten til landet indgik til centralværkstedet i København. Kun et kortere ophold skulle imidlertid være nødvendigt her, for allerede i begyndelsen af 1958 kunne det indlede sin danske karriere som traktor nr. 6; en karriere, der otte år senere lod maskinen indtage sin retmæssige plads blandt statsbanernes øvrige motorlok.

Man behøver kun at have set på det et øjeblik, før man straks registrerer, at her er tale om en maskine af fremmed oprindelse. Den er udformet på en

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

Gælder det rejser ... så

VERDENSREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS // COOK

VESTERBROGADE 2A - V - TLF. *14 27 47

ikke dyrere ... men bedre

anden måde end den, vi er vant til ved Danske Statsbaner, men samtidig lægger den heller ikke skjul på sit ophav, for dens udseende er meget karakteristisk for den udformning, der har præget nyere engelsk lokbygning gennem flere år. Også princippet i dets kraftoverføring er ret særegent herhjemme; den er diesel-elektrisk, hvad der i sig selv er en meget konversionel fremstilling, men efter at den elektriske energi er omsat til mekanisk energi i banemotorerne, bliver den imidlertid overført til de yderste hjulsæt ved hjælp af tandhjulsudveksling, medens viderebringelsen til det midterste hjulpar sker gennem kobbelstænger. Et sådant arrangement i forbindelse med udvendig pladejernsramme har, så vidt jeg ved, aldrig været anvendt ved danske jernbaner, for normalt videreføres kraften i et diesel-elektrisk aggregat til drivhjulene alene gennem tandhjulsudveksling.

Ligesom ved så mange andre lok er bygningen af nr. 6 også kommet i stand ved et samarbejde mellem flere fabrikker, som dog her kun beløber sig til to, idet selve bygningen og monteringsarbejdet er foretaget på de tidligere nævnte Derby værksteder, medens maskinens vitale dele så som: dieselmotor, hoveddynamo, banemotorer og øvrige elektriske udstyr blev leveret af firmaet, English Electric Co. i Bradford.

Dieselmotoren er af English Electric type: 6 KT på 350 HK. Den er vandkølet og har cylinderdiameteren: 254 mm, slaglængden: 305 mm og et maksimalt omdrejningsantal på 680 omdrejninger i minuttet. De 6 cylindrer arbejder i 4-takt, og de er anbragt på række i motorens længderetning. Kølingen foregår ved hjælp af kølevand, der gennem et kredsløb cirkulerer fra hovedtanken til en række kølerelementer i lokets forreste ende, hvor det bliver afkølet af en kraftig luftstrøm. Den frembringes af en kølerventilator, der er fastgjort umiddelbart bagved kølerelementerne, og som drives direkte af dieselmotorens krumtapakse gennem remtræk. Når vandet i kølerelementerne efterhånden har nået en passende temperatur føres det videre og trykkes nu ind i dieselmotoren for til sidst at løbe tilbage til kølevandstanken. Foran kølerelementerne findes et særligt gitter med forskellige filtre, fordi også luften til dieselmotorens ind sugning tages ind ad denne vej. Efter at den så har været udnyttet sammen med brændstoffet i cylindrerne, stødes den atter ud gennem en åbning i lokets tag.

Hoveddynamoen er koblet direkte til den bagerste ende af dieselmotorens krumtapakse. Det er en selvventileret jævnstrømsgenerator fra English Electric, og den udvikler ved sit maksimale omdrejningsantal på 680 omdrejninger i minuttet en spænding på 430 volt til banemotorerne.

De to banemotorer er ophængt på dets yderste hjulsæt, hvor kraftoverføringen sker gennem tandhjulsudveksling i forholdet: 21,7:1. Udvendigt er alle tre drivhjulssæt så forbundet med hinanden gennem kobbelstænger, så at også den midterste akse bliver drivende. På denne måde har man kunne undgå anbringelse af endnu en banemotor samtidig med, at man ved brug af et billigt og pladsbesparende system alligevel har opnået at overføre hele lokest tjenstfærdige vægt til skinnerne i form af adhæsiionsvægt, og når man her fraregner det ret betydelige tab, der forekommer ved energiens omformning, giver det ialt maskinen en effekt på ca. 270 HK. Til banemotorernes køling er installeret en luftventilator, der bliver trukket af hoveddynamoens bagerste akseudgang, og køleluften føres så til de elektriske felter gennem svære rør.

Lokets selvventilerede hjælpedynamo på 90 volt er anbragt ovenover hoveddynamoen som på de store togmaskiner, og den leverer her strøm til alt øvrigt, elektrisk hjælpemaskineri, akkumulatorbatterier og egenbelysningsanlægget, hvor der til sidstnævnte udtages en spænding på 65 volt. På denne maskine er den elektriske styring ikke indrettet med serieparallel omskiftning, og banemotorernes omdrejningsantal kan derfor kun reguleres ved den spænding, som man tilfører dem fra hovedgeneratoren. Men det er heller ikke nødvendigt med mere komplicerede omkoblinger på loket, idet dets anvendelse kun stillede den betingelse, at hele styrken skulle kunne udtages

jævnt i hastighedsintervallet fra 0 til 30 km/t, som er det arbejdsområde, hvori de fleste lok fungerer i ranger-tjenesten.

I førerhuset findes kun en betjeningsplads, beregnet for kørsel med maskinrummet, som den forreste ende i driften, og på grund af den usædvanligt store højde giver dette lokføreren mindre gode udsigtsforhold fremover. Bagud er forholdene straks bedre, men her sidder ikke nogen betjeningsgreb.

Ja, alt dette efterlader måske nok indtrykket af en lidt overfladisk konstruktion, men når man tager i betragtning, at det er bygget midt i en tid, der var fyldt med krigsrestriktioner og mangel på mange tekniske materialer, må man bære over dermed og mene, at resultatet trods alt er blevet nogenlunde.

Litra ML er kun udstyret med direkte tryklufsbremse, der gennem enkelte bremseklodser påvirker alle hjulene, men den har dog også kompressor og tryklufsledning til brug ved fremførelsen af længere togstammer. Som tidligere nævnt ligger maskinens maksimale hastighed ved ca. 30 km/t, og det var vel også nærmest derfor, at DSB lod den gå under betegnelsen: rangertraktor. Således har den i de sidste par år kørt udelukkende i den vestlige ende af Københavns Godsbanegård.

Jens Gadmar.

Fra det gamle arkiv

Uniformeringen

At enhver skulle være påklædt i den normerede uniform, var jo en selvfølge, og afvigelser tålte ikke. Således kunne det ikke tillades, at stationspersonalet under tjenestens udførelse var iført »Havelock« i stedet for de i uni-

Gå i

**Bondestandens
Sparekasse**

- også når det gælder lønningskonto

En konto i Bondestandens Sparekasse kan benyttes ved alle Sparekassens 120 kontorer, på Sjælland.

formsnormativet nævnte vinterfrakker.

Nævnte Havelock var en slags slængkappe, som var et yndet klædningsstykke i halvfemserne. Toppersonalet blev indskærpet om, at »arbejdsbluser bør ikke bæres under billettering i togene, samt på perronen under togenes ophold på stationerne«.

Omtrent samtidig får konduktørerne en rundskrivelse om, at kupeerne i den varme tid om sommeren »ikke uden nødvendighed overfyldes, men at de rejsende passende fordeles over hele toget, uden hensyn til, at billetteringen derved bliver mindre bekvem«. Også dengang havde man dog passagerernes ve og vel for øje.

Frisk vand og glas

At ædrueligheden i datiden var et problem, er jo en kendt sag, og det er ret karakteristisk, når »Samfundet til Ædruelighedens fremme« har formået generaldirektoratet til at udsende følgende:

1) at der må drages omsorg for, at der i passende omfang findes frisk vand og glas fremsatte overalt, hvor der på stationer, færger og dampskibe holdes dækket bord for det rejsende publikum, og

2) at de frokostkurve, der forhandles på visse stationer, ikke må indeholde brændevin, og at prisen på kurvens indhold i den anledning skal nedsættes med 10 øre, således at brændevin kun sælges særskilt til de rejsende på forlangende.

En meget moderat bestemmelse, der jo ikke udelukkede helt, at de rejsende kunne få den fornødne opstrammer under en anstrengede jernbanerejse.

Klosetrum som pigekammer

Selvom stationsforvalteren i sin private husholdning måtte benytte portørerne til forskellige småarbejder, havde man selvfølgelig en eller to tjenestepiger, alt efter familiens størrelse. Datidens husassistenter stod ikke særligt højt på den sociale rangstige. Ved siden af den lange arbejdstid og den ringe løn, fik de som regel anvist husets

minste værelse, men at forholdene har været så grelle som en rundskrivelse fra 6. trafiksektion udviser, hører formentlig til undtagelserne. Den lyser således:

»Da det i anledning af branden på Durup station er blevet oplyst, at det på loftet indrettede klosetrum har været benyttet som pigekammer, og da klosetrummet på enkelte andre stationer muligens benyttes på samme måde, har man ment at burde meddele Hr. Trafikchefen, at de pågældende rum have så ringe størrelse og tillige som regel ere så dårligt forsynet med adgang for lys og luft, at deres benyttelse til natophold formentlig må betragtes som i høi grad sundhedsfarlig. Man henstiller derfor, at det forbydes at benytte klosetrummene på den angivne måde«.

Der er unægtelig et stort spring fra de primitive, for ikke at sige umenneskelige forhold, man bøde disse, set med datidens øjne, lavere stående tyende, og til nutidens komfortable vilkår, som man nu byder den højt respektable stand af i dag.

Pornoblade i 1896

Lad os slutte med et lille uddrag fra korrespondancejournalen, der handler om noget så højakuelt som porno. At stationsforvalteren også skulle være moralens vogter, vil man jo mene, at det lå lidt udenfor hans interessesfære, men den 25/8 1896 skriver han til Insp 6 og henstiller, at der udstedes forbud mod salg af bladet »Asfalten« —, »der er så uanstændigt og anstødeligt, at det formentlig ikke bør forhandles af Statsbanernes autoriserede Bladsælger«. I generaldirektoratet er man øjensynlig mege beænkligt, for først 3 måneder efter kommer afgørelsen, og det hedder: —»at bladene »Asfalten« og »Den nye Asfalten« ikke må forhandles på stationerne«.

Bladene må jo sikkert have været af en vis obscønitet, i sin art, og man ser, at også den gang havde man et sex- og pornoproblem. — Historien gentager sig som bekendt.

Dette var nogle småglimt fra en svunden tid, i de såkaldte gode gamle dage, som man vel ikke skal ønske sig tilbage. Men for jernbanen var det gylde tid, folk tog mod den nye og spændende teknik med åbne arme, og den umådelige forbedring af transportforholdene, der gjorde landets industrialisering mulig, tog sin begyndelse. At så tiden iler så hurtigt, at jernbanen af i dag på nogle felter ikke kan vinde med, er en helt anden historie.

Pensionisten.

Nordsjælland

PALNER

Helsingørgade 18 · Hillerød
Tlf. (03) 26 25 00

P. M. Petersen

Farve- og Tapethandel
Frederiksgade 8 - Hillerød
Tlf. *26 14 70
Lev. til privatbanerne

Frederiksværk Trælsthhandel ^{1/2}

C. V. Berntsen
K. A. Larsens Gade 1 Tlf. *6 og 12

Jernbanerestaurationen

Frederiksværk - Tlf. 791
Selskabssmørrebrød på bestilling

FR. MADSEN A/S

Tømremester og entreprenør
Indeh.: Thv. Madsen - Nygade 7-9
Silkeborg - tlf. 298 - 868 - 2315
Udfører arbejder for D.S.B.

ORA

Brændselolier - Oliefyr - Finansiering

Langesvej 4 - HILLERØD - Tlf. 26 06 06

Lyngby-Nærum Jernbane

Skinnebusdrift hver 20. minut

Buslinie 172 - Lyngby—Ørholm
Tlf. (01) 87 07 08 Buslinie 180 - Jægersborg—Gl. Holte

Jernbaneliv 1914-1962

Rybro's erindringer

(3)

Hvergang jeg sku' på wc,
ringed' jeg ned.
Straks kom to betjente,
fulgte mig derhen.
Det ska' ikke vare længe,
før jeg kommer der igen!

»Gullaschtiden«

Som følge af, at der i 1915 startedes en række konservesfabrikker, der alle eksporterede kødkonserves til de tyske hære, blev indehaverne af disse fabrikker, og i det hele taget alle, der eksporterede til Tyskland kaldt for »Gullaschgrosserer«. Dem, der solgte udførselsforbudt eller rationerede varer, kaldtes »Klausulædere«.

I den nedlagte spritfabrik i Heimdalsgade havde en tysker indrettet en konservesfabrik, og en af stationens vognanvisere var forretningsfører for denne virksomhed. Dette sidste førte til en lille episode, som endte meget morsomt.

Der skete også den gang tyverier fra godsvogne med varer, der var mangel på. Det var dog ikke i så voldsomt omfang som under anden verdenskrig, hvor banerne måtte antage et stort antal jernbanedetektiver.

En telegrafarbejder og en ekstramand dristede sig en aften til at entre en uaflåst godsvogn, for at se, hvad den indeholdt. Uheldigvis for dem indeholdt den to kriminalbetjente, der sad på vagt. De to »nysgerrige« måtte så med til afhøring. Ekstramanden slap med skrækken, da man ikke fandt tyvekoster ved ransagning i hans hjem. Derimod havde telegrafarbejderen en af de haver, der lå på stationens terræn ved Nordbanegade, hvor man fandt lysthuset fuldt af tyvekoster.

Han blev straffet og afskediget, men forinden angav han, at førømtalte vognanviser delte bl. a. grisehoveder ud til personalet fra de vogne, der kom med flæsk til konservesfabrikken. Vognanviseren blev derfor tilsagt til afhøring hos kriminalpolitiet. Han mødte og havde taget fabrikkens direktør med. Det ehele endte med, at direktøren på sit halvtyske mål sagde:

— Ach, ach, den Peddersen er mein ferretningsführer, und han kan den ferere en hel gris ut, om han har lust!

Både »Gullaschbaroner« og »Klausulædere« var godt stof i datidens mange sommerrevyer, hvor alt aktuelt kom på vers og blev sunget til stor jubel for tilhørerne. Jeg husker bl. a. et vers, der noget makabert blev sunget på melodien til »Det døende barn«:

Sov mit barn
og drøm kun om din fader.
Han som åd en stor »Klausul«
i fjor.
Han kureres nu på Vridsløselille,
kommer ud, når du engang
bli'r stor.

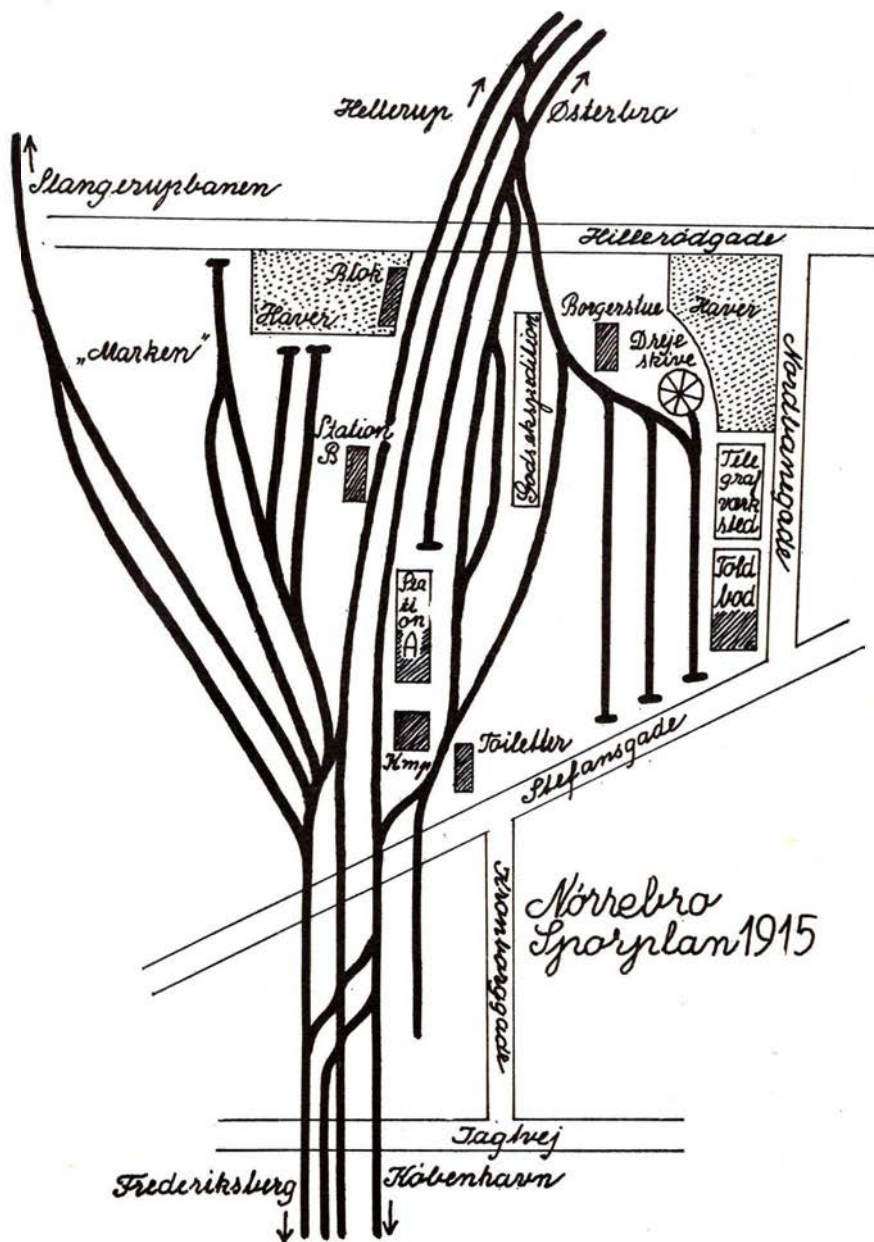
Om »Gullaschbaronen«, der var så glad for opholdet i Vestre Fængsel:

Jeg fik mayonnaise
for at blive fed.

Julen 1916

Nørrebro St. A, afgangsstationen ved Stefansgade, var tillige ilgodsekspedition. Her var på det ene hold en portør, der havde den uskik hvert år, at melde sig syg de første dage i december, når juletravlheden begyndte. Det blev denne gang mig, der måtte overtage ilgodsekspeditionen den jul.

De sidste otte dage før jul, kom hver aften et ilgodssærtog fra Østerbro med ca. 20 vogne til forskellige strækninger

i hele landet. Vi måtte derfor anbringe godset til disse vogne i 20 bunker ude på perronen, så godset hurtigt kunne indlæsses, når toget kom. Men hvordan nu få lagt godset i de rigtige bunker til de rigtige vogne? Min medhjælp bestod af to nyantagne ekstrafolk, der ikke havde kendskab til jernbanenettet i Danmark. Den ene skulle tillige være billetkontrol ved togtid.

Men hvordan finde ud af i hvilke bunker godset til de forskellige strækninger skulle lægges? Særtogskøreplanerne er næsten kun forsynet med stationsforkortelser, og hvem af os kendte ret meget til disse. Det var som at læse runer.

I foråret 1915 blev min cykel stjålet, og med en løn på 35 kr. for 14 dage, var det ikke muligt at anskaffe en ny. Jeg måtte derefter daglig tage turen mellem Østerbro, hvor jeg boede, og Nørrebro til fods. Man havde dengang noget, der hed Illums Månedshæfte. Det kostede kun 10 øre og indeholdt bl. a. alle jernbanekøreplaner. Med den i lommen, lykkedes det mig på mine daglige fodture frem og tilbage fra stationen, at lære køreplanens strækninger udenad, så det kom mig til hjælp ved denne juleekspedition. Hvordan det ellers skulle være gået, kan jeg ikke tænke mig, for der var ikke tid til at slå op i køreplanen ved hver ekspedition.

Jeg tog et par kort ud af tjenestekøreplanen og klistrede dem på pap. Trak derefter de forskellige strækninger (særlig de jyske) op med forskellige farver og tal, og anbragte så tilsvarende farver og tal ved de ca. 20 steder på perronen, hvor godset skulle lægges. Det hjalp ekstrafolkene meget, og de fandt ret hurtigt ud af dette system, og jeg synes vi klarede det godt, uden senere reklamationer.

Af større kunder kan nævnes: C. Schou Sæbe, Brd. Cloetta, Søborg Chokolade, Schønning & Arve, skotøjsfa-

brikkerne Correl, Brdr. Christensen, Panther, endvidere Glud & Marstrand og mange andre.

Portøren, der altid var syg i julemåneden, var også altid så heldig at kunne meldes rask lige efter jul, således at han var parat til at modtage de den gang almindelige opmærksomheder, der kom fra de større firmaer ved nytårstid!

Julegratiale på 1 kr. fra DSB

Det var ivoerigt samme år, hvor der blev bevilget 1 krone til hver af det personale, der gjorde tjeneste juleaften. Der fulgte den udtrykkelige betingelse med fra generaldirektoratet, at pengene ikke måtte bruges til spiritus!

Stationsforstander Looft, der lige havde overtaget stationen efter Ulsø Bruhn, der var flyttet til Frederiksberg, vist nok mest for ikke at skulle flytte med til den nye station i Lersøen, sikrede sig dette med, at pengene ikke måtte bruges til spiritus, ved at bestille madpakker a 1 kr. leveret fra café »Det grønne hjørne«.

Der var nu blot det ved denne ordning, at meddelesen om den famøse krone først kom telegrafisk til stationerne om formiddagen til juleaften, så vi, der mødte om eftermiddagen til tjeneste juleaften, havde jo alle vor madpakke med hjemmefra. Så godt som ingen hentede derfor »julegaven«, og resultatet her blev, at en remisearbejder, der kørte som fyrbøder på rangermaskinen, og som havde en stor børneflokk derhjemme, fik en snes madpakker med, da rangermaskinen kørte hjem kl. 19. Der har da været mad til en god juledagsfrokost!

»Julekronen« fremkaldte så megen kritik, at den som bekendt aldrig har vist sig siden.

Efter nytår 1917

Månederne herefter var jeg atter ved

rangeringen, der blev vanskeligere for hver dag, der kom, da alle sporene var mere end fyldte. Det var ikke noget ufarligt arbejde på den måde, men trods de mange stationsarbejdere og ekstrafolk, der arbejdede ved rangeringen, erindrer jeg ikke, at der skete alvorlige ulykkestilfælde. Derimod var rangeruheldene næsten daglige begivenheder.

For at fremme rangerarbejdet, blev der nu sendt en O-maskine ud fra Nordbanegården hver dag kl. 17 til 20 til rangering på »Marken«. Men sikker et virvar, der opstod derved. Midt i det hele kom maskinen fra Slingerupbanen med godsvogne, og ind imellem tog fra Nordbanen. Alle skulle igennem »flaskkehalsen« til og fra »Marken«. Jeg var betroet rangeringen med O-maskinen og havde man stillet sporskifterne til et bestemt spor, varede det ikke længe, før en anden havde stillet om til det spor, han ville ind på. Dette medførte naturligvis en lang række af rangeruheld, og ikke mindst fordi vi manglede den fornødne rutine i rangering.

Nu var det godt nok gamle spor og skifter, der kun fik ringe vedligeholdelse, så når der skete rangeruheld, gav vi altid spor eller skifter skylden for uheldene. Baneformand Gren, der havde været baneformand siden 1878, var bornholmer, blev mere og mere hvidhåret af alt det, vi væltede over på ham. Han mødte troskyldigt hver gang med sit spormål, men han kunne aldrig finde nogen fejl!

En gang, da en godsvogn kørte på to spor som følge af et opkørt sporskifte, slap baneformanden for at blive »sigtet«, idet vi fandt ud af, at det måtte være en dreng, der havde stukket hånden ind mellem tremmerne i stakittet langs sporet og skiftet under vognen! Der blev derefter slået et brædt på tremmerne ud for sporskiftet! Uha!

(fortsættes)

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindelse.

D. S. B. benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$ overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af waggoner, stationer, administrative områder m. m.

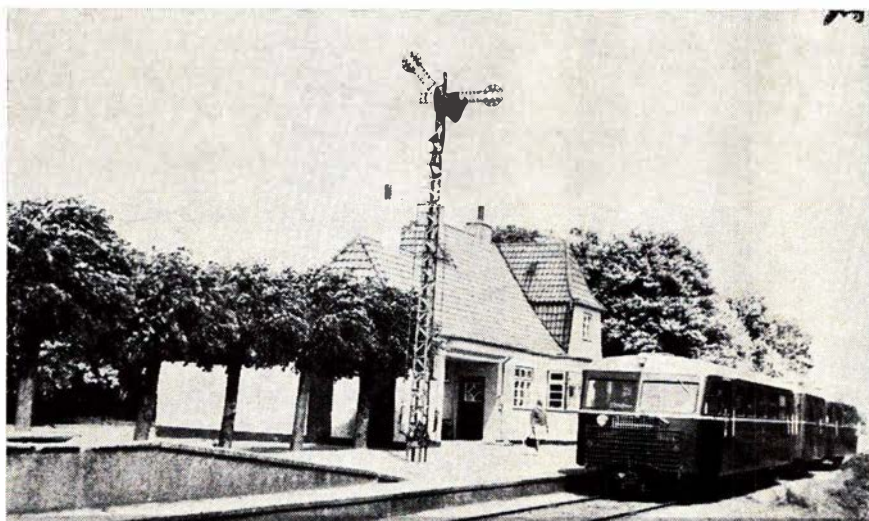
DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$
»SVANEGÅRDEN«

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Farvel til Kragenæsbanen

5. marts 1915—31. marts 1967

Fotos: Ole Jensen, Maribo

Onsevig station

Banens tjenestekøreplan giver ikke anledning til omfattende kommentarer, alle tog fører betegnelsen SM, og hvad det betyder ved vist alle læserne. En hurtig og behagelig befordring for de rejsende, men en for jernbaneentusiaster ikke særlig interessant form for jernbanedrift. Men hvad, de rejsende er jo i stort overtal. Ikke én krydsning kan udfindes i denne køreplan.

Driftsmateriellet er — som følge af den længst fastslåede lukning — decimeret, så ej heller her er stort at finde.

Tilbage er så kun fortiden, den fortid, hvor banen tjente sine spor, og nogle repræsentative tal herfra kan passende afslutte nærværende.

Kragenæsbanen forsvinder sammen med Horsens-Odder banen fra kommende 1. april. Endnu to lokalbaner slettes, og meget er der efterhånden ikke tilbage, og støre og større bliver forskellen på det »maksimale« kort fra 1929, som vi bragte i forrige nr. af bladet, og nutidens jernbanekort. Dette sidste ligner efterhånden de hvide Afrika-kort, hvorpå Livingstones rejser i sin tid var markeret.

Lad os dog ikke her fortabe os i langtidsplanlægning, jernbanens plads i det avancerede samfund, blot håbe på, at der stadig vil blive en plads.

De to baner, der nu forsvinder, har jo dog tilforn trofast tjent hver sin egn, og udfyldt deres opgave i disse egne.

Nakskov-Kragenæs Jernbane

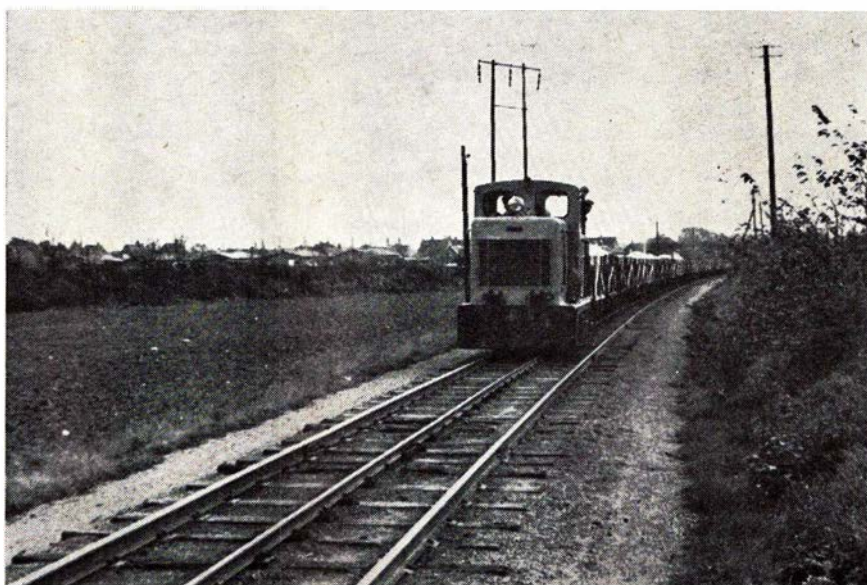
fik i forbindelse med sit 50-års jubilæum den 5. marts 1965 en udførlig omtale såvel her i bladet som i et særligt skrift, og disse omtaler kombineret med den omstændighed, at kun kort tid er henrundet siden da, bør vel også medføre, at vi med god samvittighed kan gå let hen over banehistorien; det ville kun blive en gentagelse.

Ej heller er der grund til at dyrke yderligere problemet: roebane kontra trafikbane, der med NKJ's nedlæggelse nærmer sig afslutningen af også sin æra. Niveauskæringen på fri bane — landets sidste roebane-skæring af den art — forsvinder, og hvor længe kan Nakskov Sukkerfabriks tog på NKJ's

planum mellem stationen og Tårsvej køre, hvor længe bevares de 2 skinne-strenger af nuværende trestrengede spor?

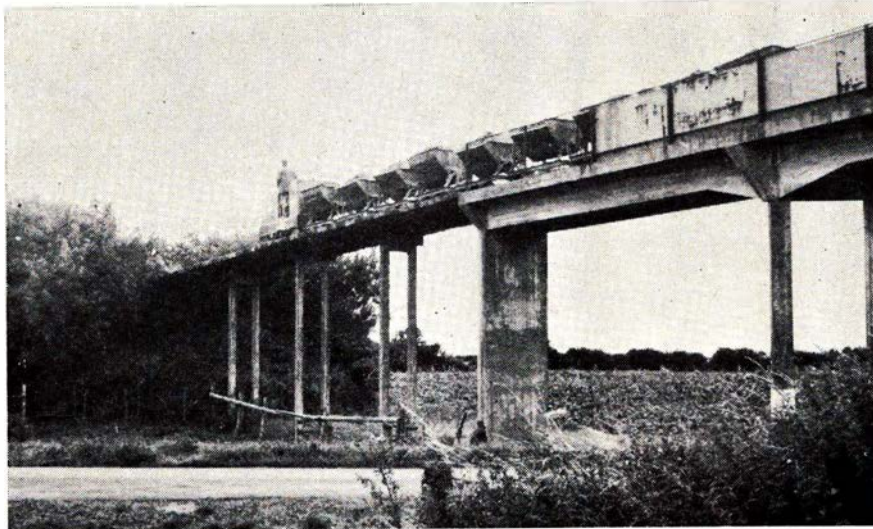

År	Antal fast ansatte	Aksler pr. tog	Togkm. pr. bankm.	Driftsresultat
1916	?	10,3	2.957	+ 56.871
1925	23	7,8	3.736	+ 41.250
1936	20	4,7	4.771	÷ 19.926
1946	18	12,0	2.586	+ 33.126
1956	15	5,2	4.765	÷ 121.494
1964	13	4,5	4.726	÷ 108.326

Roetog Nakskov-Tårs på NKJ spor

Skalbjerg teglværksbane

En del af højbroen

Hvis vi nu kalder dette nummer for Bane-Bladet i stedet for Jernbane-Bladet, kan også teglværksspor falde inden for rammerne.

Tanken med dette sidespring er i og for sig kun at vise, at der indenfor et felt som teglværkerne udmærket kan findes relativt »rigtige« baner med såvel hyppig kørsel som – efter danske forhold – vanskelige naturforhold, broer o. lign.

Lad det først være sagt, at følger De tanken op rent ekskursionsmæssigt, så søg at vælge en dag, hvor det ikke alene er tørvejr, men en tørvejrdsdag, der følger efter en lang række tørvejrdsdage.

Blot den mindste fugt – ja blot den mindste dug – er ensbetydende med, at en del af teglværkets lerbeholdning hjembringes, og De får en masse besvær med at rense sko, benklæder m.m.

Banen er anlagt for ca. 30 år siden, og dens forløb og krumspring følger vi lettest ved at kombinere disse linier med en tur in natura.

Dens oprindelige endepunkt – lergraven lå ret nær ved og nord for den nuværende højbro, og dette endepunkt er gennem årene rykket ind i bakkerne mod nord, ind i et ret øde, men naturmæssigt begunstiget terræn. Længden er i øjeblikket ca. 2.300 meter.

Højdeforskel teglværk/grav ville det være morsomt også at kunne oplyse; thi den er slet ikke lille, men trods ihærdige efterspørgsler er det ikke lykkedes at få dette punkt på spørgeskemaet udfyldt. Vi kan dog kortelig konstatere, at bortset fra – ret få – hori-

sontale stræk, er der tale om stigning syd-nord hele vejen.

Lad os således rustet tage *foituren*. Start ved teglværk, på opkørselsrampen, hvor de ankomne vogntræk skubbes op. Vognene tømmes én efter én, og det samlede tømte træk løber selv ned i omløbssporet, klar til næste tur. Ud i rebroussementssporet, atter frem og så til venstre, hvor banen går under vej, under DSB (lang tunnel) og atter under vej. Møder De et vogntræk her, så bemærk, at »chaufføren« må dukke hovedet, der er nemlig ikke højt til loftet i disse tunneller.

Efter en lille retlinet strækning med

himmel som tag, atter under en vej. Dernæst går det, stadig ret frem, jævnt stigende op mod banens mest imponerende bygningsværk, en veritabel højbro, der til fods er vanskelig passabel, idet der mellem de sparsomme sveller er huller på indtil flere meters dybde, og de smalle skinner indbyder ikke umiddelbart til balancekunst!

Ved kommet over bro og et kort brohoved, følger en trækranset udgravning i svagt højresving. Lysning i form af jævn strækning med gamle grave til begge sider, og vi svinger til venstre i skovbryn. En markvejspassage i denne skov giver anledning til, at »togene« fløjter før overskæringen. S-sving gennem skov, og så står vi på gravens rand – rent bogstaveligt. Heldigvis dog kun lergraven.

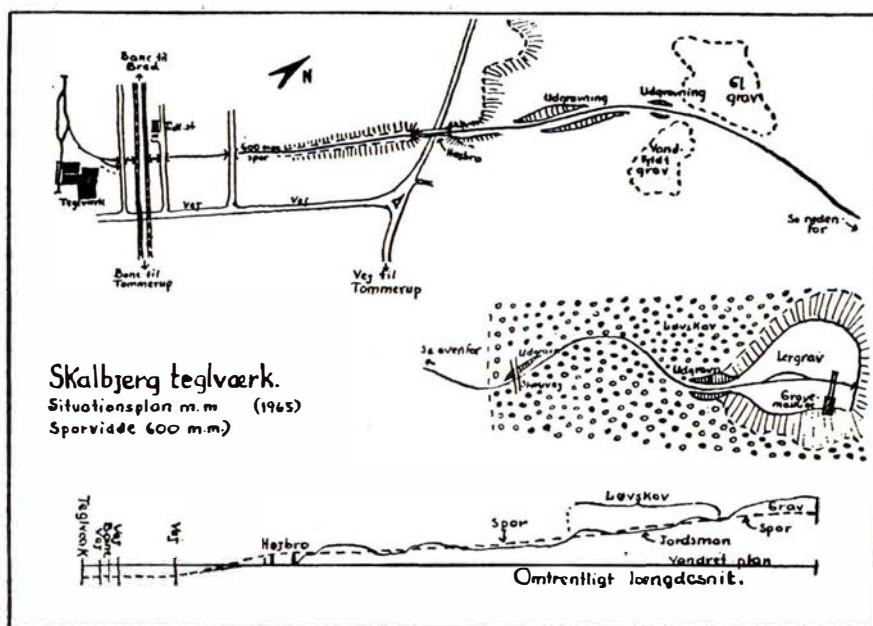
Slutning

Her ved banens »endestation« er en gravemaskine samt en ca. 30 år gammel Liston-traktor (vægt bare 2½ tons) i sving for at fylde de holdende vogne, 9 eller 10 i tal. Banens 35-40 tipvogne anvendes i »stammeløb« således, at 1 vognstamme er til læsning, 1 til aflæsning og 1 under transport. Trækraftbehovet f.s.v. angår fri bane dækkes af en relativt ny – rødlaakeret – 6½ tons traktor.

Lad os sluttelig summarisk notere, at skinnematerialet er ret svært, at sveller overvejende er halve jernbanesveller, og at sporet ligger relativt godt i betragtning af, at det er en industribane.

Tænker De eventuelt på at indbygge en industribane i et modelbaneanlæg, så finder De her en velegnet skabelon.

K.

Århus

Gælder det tæpper og gulvbelægning
— så

KAMPFF

Stadion Allé 29 - Århus - Tlf. 12 68 23
Det store udvalg
i moderne gulvbelægning
til rimelige priser

Servicenter

K. P. Laursen
»la Tour« Randersvej - Århus
Telefon 16 31 01
1. kl.s service udføres...

KOLONIALFORRETNINGEN

v. E. Hansen
Martin Vahlsvej 21 - Århus
Telefon 13 35 63
1. kl.s kolonial - konserves - dybfrost
Stort udvalg i vine - spirituosa
tobakker

MEJERIUDSALGET

v. Skytte Andersen
Niels Juulsgade 65 - Århus - Tlf. 16 86 48
1. kl.s mejeriprodukter —
lækkert brød og kager
Bestilling på dessertis modtages

PARFUMERIET

v. Tove Griebel
Ny Munkegade 18—20 - Århus
Stort udvalg i de førende præparater
som Dubarry m. m. Sæbe og strømper
Husk vor strømpeautomat - Tlf. 12 72 08

MOBIL SELV-X

Skanderborgvej 100 - Århus
Telefon 14 47 40
Alle tiders og alle årstiders
benzin og motorolier
Stort udvalg i autotilbehør

Vi mødes i

E-B-M

og BUKSEKÆLDEREN

Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

»Bag den gode smag«

Kathrine Andersens Eftf.

Bruunsgade 26 - Århus - Tlf. 12 25 71

1. kl.s lækkert brød og kager

Marselisgaardens Bageri

ved Helge Hansen
Sdr. Ringgade 45 - Århus - Tlf. 14 27 90
Al slags bagværk
Lækkert brød og kager

K F U M Cafeteria

Klostergade 37 - Århus - Tlf. 12 14 16
Selvbetjening - veltillavet mad
Dagens middag og lækkert smørrebrød
til rimelige priser
Benyt vore selskabslokaler

Damerne går til

Salon IBI

v. B. Danielsen
Paludan Møllersvej 92 - Århus
Alt i 1. kl. moderne hårpleje
samt sidste nye frisurer
Tlf. 16 87 41

Det kvikke hjørne...

SØREN RASMUSSENS EFTF.

De Mezasvej 9, Århus. Tlf. 12 79 03
1/1 SHERRY FAD nr. 6 kr. 17,75

Kolonialforretningen

v. Ellen Ravn
Lundingsgade 11 - Århus - Tlf. 13 31 38
1. kl.s kolonial - Konserves - Vine
Tobakker
Prøv vor ekstrafine kaffe

Mejeriudsalget

v. E. Rosengren
Jerichausgade 3 - Århus - Tlf. 13 47 24
Alt i mejeriprodukter...
Lækkert brød og kager
Bestilling på DESSERTIS modtages

A. M. Holms Eftf.

Købmand Ruth Wagner
Willemoesgade 11 - Århus
Tlf. 16 81 69
Alt i 1. kl. kolonial-vine-spirituosa
og tobaksvarer
3% på alle varer

Hans Beck's Eftf.

v. B. Albrechtsen
Gl. Munkegade 1 - Århus - Tlf. 12 03 60
Farver - lakker - tapeter samt stort
udvalg i moderne gulvbelægning
Spec. gode råd til selvbyggere

... naturligvis ind til

Caltex Servicestation

ved Jens Østergaard
Vibyhus - Horsensvej - Viby J.
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Telefon 14 33 58
Quick service udf. af fagmand

Wermund Rasmussens Eftf.

Vesterbrogade 6 - Århus
Telefon 2 40 17
Vand - Gas - Sanitet - Fjernvarme

TOBAKSFORRETNINGEN

v. Villy Jensen
Marstrandsgade 17 - Århus
Tlf. 3 35 17
Stort udvalg i cigarer — tobakker —
vine — spirituosa samt rygeartikler

Frugtforretningen

v. Henning Sørensen
Marselisborg Allé 1 - Århus
Tlf. 13 01 41
Alt i årstidens frugt og grønt, dybfrost,
blomster, buketter og dekorationer
Vi bringer gerne overalt

Riisskov Damesalon

v. Anni Jørgensen
Rolighedsvej 36 - Riisskov
Tlf. 17 64 65
Alt i moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Vi får vasket hos...

STJERNE VASK

v. E. Worup
Skovgårdsgade 14 - Århus - Tlf. 12 06 14
Ren og skånsom vask...

WIENER SALONEN

Falstersgade 59 - Århus - Telf. 12 78 17
Alt indenfor moderne hårpleje
1. kl.s fagmæssig betjening...

Tid og sted

Dansk Jernbane-Klub

Tirsdag den 28. marts kl. 20, Folkets Hus, Enghavevej 40 Kbhvn. Børge Chorfitzen: "Jernbanen i det ukendte Valais i Schweiz". Farvefilm.

Søndag d. 2. april kl. 10 præc. DSB Kino, Kbhvns Hovedbgd. „På Europas blanke skinner“. En cavalkade af jernbanefilm. Entré 2 kr.

Jernbanemuseet

Sølvgade 40, Kbhvn. er tilgængeligt gratis hver onsdag kl. 12-16 i månederne april-oktober.

Danmarks Tekniske Museum

Ole Rømersvej, Helsingør, åben hverdage kl. 10-16 og søndage kl. 10-17.

Schweiz

En af de mest populære privatbaner i Schweiz, Bodensee-Toggenburgbanen, har øget sin popularitet ved at køre et nyt tog, den såkaldte »Kærligheds-ekspressen«. Meningen dermed er at udleje toget til folk, der skal holde bryllupsfest. Banen har dertil indrettet nogle specialvogne med festsal, saloner osv. Toget kører på strækningen Romanshorn-St. Gallen og Nesslerau, medens festens deltagere hylder de nygifte samtidig med at nyde såvel bordets lækkerier som landskabernes skønhed.

J få linier

Færgehavnen i *Bøjden* er nu ved at være klar til trafik. Da den nye færge på Mommark-overfarten ødelægger færgelejet i Mommark, idet den suger sandet ud af lejet, var det godt om Fynshav færgelejet også snart var færdigt, så færgefarten kunne flyttes og reparationsudgifter i Mommark kunne spares.

Færgen »Korsør«, der var DSB's første motorfærge, skal nu på værft for modernisering. Den skal bl. a. have nye maskiner til 5 mill. kr., hvilket er mere end færgen kostede, da den blev anskaffet i 1927.

☆

Postvæsenet har planer om at anbringe rørpostanlæg i den kommende tunnelbane i København, hvilket skulle betyde hurtigere transport til og fra postgården og posthusene. Anlægget bliver så stort, at hele postsække kan føres gennem røret.

☆

I banegraven mellem Vesterbrogade og Hovedbanegården opføres for tiden en transformerstation, som led i elektrificeringen Holte-Hillerød. Den skal være færdig inden 1. december i år.

☆

Til rensning af *Ballasten* i sporene brugte DSB tidligere 500-700 mand pr. time pr. km. Med moderne maskiner har man mulighed for at kunne klare dette arbejde med 25 mand pr. km.

☆

Mindst 1600 familier i *Korsør* har tilknytning til DSB, og de betaler de 30 pct. af byens skatteindtægt.

☆

På *Fugleflugtslinien* ventes den 10 mill. rejsende at passere en gang i juni måned i år.

☆

DSB's dobbeltbolig ved jernbanebroen i *Tåstrup* er udbudt til nedrivning. Selv om dette er på grund af bro- og vejudvidelse, kan der grædes tørre tårer derover. Boligen stammer kun fra først i tyverne, men dens indretning af værelser m.m. var rent ud sagt skandaløs.

☆

På et værft i Kristianssand er søsat en ny færge til overfarten Korsør-Lohals.

☆

Alle tiders store »sparegris« ATP, vil i løbet af en halv snes år bringe fondsbeløbene op på mellem 17,5 og 20 milliarder kr. når den udvidede ATP-ordning er gennemført.

Jernbanerestaurationen

Maribo

G. Henriksen - Telefon 86

Fra dagbogen

Slagelse d. 30. januar. Ved 5.30-tiden afsporede en Mo vogn, da den skulle ud fra remisen. Derved blev to Mo vogne, der skulle køre tog til Kalundborg og til Næstved, spærret inde i remisen. Mod Kalundborg gik det uden større forsinkelse, idet der samtidig afgik rutebil dertil. Næstved forbindelsen blev derimod forsinket en time, da man måtte vente på et damplok fra Næstved til at køre toget fra Slagelse til Næstved. Et hjælpepetog fra Korsør fik i løbet af formiddagen Mo vognen på spor igen.

Rungsted d. 1. februar. Ved omringning af tog til København ved 8-tiden, afsporede to personvogne, idet den ene blev trykket gennem sporstopperen, og derved rev den efterfølgende vogn af sporet.

Ålborg d. 4. februar. Et motorskib på sejlede i formiddag Limfjordsbroen, da det af strømmen blev drevet mod bro pillen på Nørresundby siden. Broklappen kunne sænkes, men som følge af nødvendige undersøgelser af brokonstruktionen, blev de rejsende i nogen tid befordret med biler mellem Ålborg og Nørresundby. — Det er nu godt 10 år siden, at broen blev alvorligt beskadiget ved at et tankskib væltede et helt brofag i vandet. Godsvognsbefordringen måtte i lang tid foregå via Thisted.

Vojens d. 14. februar. En beruset passager, der formentlig tog fejl af døren til toilettet og kupedøren, faldt ved 15-tiden af et nordgående tog. Først da toget nåede Kolding, sav-

DRAGERFORENINGEN

besørger flytningen - forsender rejsegods

Dragerforeningen Aarhus Hovedbanegård

Tlf. (06) 12 12 53

Hovedbanegårdens Restaurant

Århus C

Restauratør: Rich. Pedersen - Tlf. (061) 2 02 26

Århus

Fabriksnye autodæk

Folkevogn kr. 73,- Morris 850 kr. 50,-
Anglia kr. 62,- Rekord ... kr. 67,-
Consul ... kr. 74,- Mercedes kr. 83,-
Renault kr. 54,-

Richard's Auto Gummi Center

Ole Rømersgade 7
Telefon 12 68 09 Århus C

Gartnerforretningen

v. Aage Nielsen
Nørre Allé 86 - Århus - Tlf. 2 19 93
Alt i årstidens frugt - grøntsager -
sydfrugter og blomster

Aage Rasmussen

Kolonial selvbetjening
Riisvangs Allé 1 - Århus - Tlf. 6 83 70
Kolonial - Konserves - Dybfrost
Alt i årstidens frugt og grønt

Mejeriudsalget

v. E. Larsen
Sdr. Ringgade 1, Århus - Tlf. 4 37 94
1. kl.s mejeriprodukter
Brød, øl og sodavand

Expres Smørrebrød

Åboulevarden 46 - Århus - Tlf. 3 65 15
Prøv vort lækre selskabssmørrebrød
samt vore hjemmelavede delikatesser

Skånsom og ren vask, så...

NY-VASK

Frederiksgade 1 - Århus - Tlf. 12 15 04
Våd vask - Tør vask - Rullevask

Tobaksforretningen

v. J. R. Madsen
Vesterbro Torv - Århus - Tlf. 12 42 56
Stort udvalg i cigarer og tobakker
Rygeartikler samt vine og spirituosa

SB Vask

Hjortensgade 1 - Århus - Tlf. 12 12 85
Våd vask - Tør vask - Rullevask
Skjorter og kitler er vort speciale

MEJERIUDSALGET

v. H. Næsgaard Christensen
Valdemarsgade 26 - Århus
Telefon 12 49 20
1. kl.s mejeriprodukter
Brød, øl og sodavand

Hjortshøj

ORA Service

Skæring Strandvej 1 - Egå - Tlf. 22 06 83
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Forpagter Ewald Hansen

Grenå

Jørgen Schmidt

Snedkermester
Kannikegade 16 - Grenå
Tlf. 2 12 66
Stort udvalg i moderne møbler

GRENÅ EL-SERVICE

Nørregade 2 - Tlf. 2 13 92
Stort udvalg i moderne belysning
samt hvidevarer
Reparation af alle el-maskiner udføres
DERES VASKEMASKINE-EKSPERT

MEJERIUDSALGET

Storegade 29 - Grenå - Tlf. 2 04 83
Mælk - Smør - Ost - Brød
B. Hansen (ny indehaver)

GRENÅ KØKKENMAGASIN

Lillegade 46 - Tlf. 2 20 20
Køleskabe - Dybfrysere
Vaskemaskiner - Røremaskiner m. m.
Vort speciale er Modul køkkener
se det i vor udstilling

BRØDUDSALGET

ved M. Borg Hansen
Århusvej 35 - Grenå - Tlf. 2 09 87
1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
BESTILLING MODTAGES GERNE

Silkeborg

SINGER SYMASKINER

v. Uglebjerg Jørgensen
Estruggade - Silkeborg - Tlf. 2210
Salg af nye og brugte maskiner ...
1. kl.s reparationer udføres
**Vi demonstrerer gerne hjemme
hos Dem**

GULDSMED W. FRIEDRICH

Torvet 10 B - Silkeborg - Tlf. 2120
Alt i guld- og sølvvarer ...
Graveringer udføres omgående
1. kl.s reparationer efter tilbud

SPARE- OG LAANEKASSEN for Silkeborg og Omegn

Tlf. 416 - 417 og 410. Postgiro 7863
Mandag—fredag kl. 9.00—12.30 og 14—16
Fredag tillige kl. 18—19.30
Lørdag lukket

ORA service

v. P. Rod
Gødvad Bakke (v. Ringvejen)
Silkeborg - Tlf. 5089
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

DERES FRISØR

Tage Jakobsen
Maagevej 3 - Silkeborg - Tlf. 4510
Alt i moderne hårpleje ...
1. kl.s fagmæssig betjening
Søndergade 1 - Silkeborg - Tlf. 1946

Kærshøj Mejeriudsalg

v. Henry Olesen
Ndr. Ringvej 14 - Silkeborg - Tlf. 1069
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager ...

DORTHE'S KOLONIAL

Jernbanevej 35 - Silkeborg
Alt i kolonial — konserves — vine —
spirituosa samt tobaksvarer ...
Prøv vor ekstrafine kaffe. - Tlf. 1455

NY-VASK

v. Sigrid og Ingvar Hauge
Danmarksgade, Silkeborg - Tlf. 3643
Våd vask — tør vask — rulle vask —
arbejdstøj
Vi henter og bringer overalt

nede hans to kammerater ham, og den åbenstående kupedør viste hurtigt, hvad der var sket. Fra Vojens kørte personale ud for at lede efter manden. På en dæmning ved Overlerte fandt man ham siddende drivvåd og sundede sig. Han havde været så heldig, at uheldet var sket på en dæmning, hvorfra han var rullet ned i vandløbet. Tilsyneladende var han sluppet godt fra uheldet.

Storebæltsovf. d. 23. febr. En orkanagtig storm jog fra middagstid over hele landet og skabte store vanskeligheder for trafikken såvel til søs som til lands. Færgen »Fyn« ville ikke lade sig styre, da man nåede ud for Sprogø, Hvorfor den lå underdrejet i 5 timer. Al overfart blev derefter indstillet og først genoptaget næste formiddag, hvor vinden løjede af. I Esbjerg gik vandet op over kajen, og det var ikke muligt at få de rejsende med englandsbåden. Kalundborg-Århus-overfarten klarede sig med nogen forsinkelse. Det samme var tilfældet med Helsingør-Helsingborg-overfarten. De to ruter på Østersøen måtte også give op. I færgelejet i Puttgarten løb to godsvogne ud over broklappen og gik til bunds i færgelejet. Dragør-Linhamn-overfarten var også indstillet. De store både til Malmö klarede sig med mindre forsinkelser. — På banerne var store træer rykket op med rode og lå tværs over sporene. Mærkelig nok skete ingen alvorlige uheld som følge af stormen.

Møldrup d. 25. februar. Da et godstog med 13 vogne på strækningen Ålestrup-Viborg passerede overskæringen ved Uglrisvejen, kørte en personbil ind i siden på en vogn i toget. Bilen blev skubbet ned i grøften og var fuldstændigt ødelagt, men føreren af den var ikke kommet noget nævneværdigt til.

Randers d. 26. februar. En 32-årig gymnasielærer, der ville poste et brev med eksprestoget kl. 23.30 kom i sid-

ste øjeblik op på perron II, da toget satte igang. Han fik brevet afleveret til en marinesoldat, der stod ved et åbent vindue, men pludselig styrtede han ned mellem perronen og toget, måske som følge af, at hans ene fod var en protese. I toget blev der trukket i nødbremsen, men manden var dræbt på stedet.

Privatbanenyt

TFJ Fjerritslev d. 2. februar. I stærk tåge kørte en varevogn gennem den sænkede bom på Aggersundvej. For ikke at blive påkørt af toget, fortsatte bilisten gennem bommen på den anden side af banen.

NKJ Torrig d. 9. februar. Skinnebussen fra Nakskov påkørte ved 15.30-tiden en påhængsvogn, der blev kørt af en traktor, da denne skulle passere banen mellem Torrig og Kragenæs. Skinnebussen afsporede og ingen kom noget til.

Stubbekøbingbanen. Nysted station er solgt for 80.000 kr., hvilket er 30.000 under vurderingsprisen, til en mindre virksomhed fra Hillerød.

Rutebil nyt

Halveret rutebildrift

Også i Nordsjælland begynder rutebilkrisen at gøre sig gældende. Trods befolkningstilvæksten begynder den svigtende rentabilitet også her at blive mærkbar. Foreløbig sker der en halvering af kørselen på de privatdrevne ruter Hørsholm-Hillerød og Hillerød-Humblebæk. Rutebilejeren udtaler, at han snart kun har ældre mennesker og børn at køre med, derfor vil der nu kun blive kørt på disse ruter hver anden dag.

I. C. Halvorsen & Sønner

Betonvarefabrik
Augustenborggade 11 . Århus C.
Tlf. (06) 145999 - 177319
Alt i betonvarer til afdækning af tlf. og el-kabler.

Skinnebefæstigelsesdele til træ og betonsveller
Fjederringe Vandreklemmer
Sporværktøj Smøreapparater

Alfred Raffel Aktieselskab

Fabriksparken 56 GLOSTRUP Tlf. 96 71 44

Sjælland

Nap en pølse — og

spis

PAASKEBRØD

til pølser, bøf og hot-dogs

* 70 25 40

Ang. koks ring til

TRIA 61 72

Hugo Barfoed

Malmøgade 9 - København Ø

Preben Jørgensen & Søn

Skrædermestre

Jernbanegade 6, København V. Tlf. 124707

UNIFORMER

PREBEN SCHULTZ

Blikkenslager, aut. gas- og vandmst.

Howitzvej 18 — Tlf. Gothåb 6206

Privat: Fasan 4520

Udfører arbejder for DSB

VOGNUMAND

JØRGEN KOLD

Fruesgade 10 - Roskilde

Tlf. (03) 35 05 31

Al arbejdskørsel udføres

Udfører arbejder for DSB

Den eneste, den bedste og mest vidunderlige SHERRY med tre stjerner

ELM IVERSEN

Flensborggade 11

Telefon Eva 80 82 - 82 01

Fredericia

BARNEVOGNSMAGASINET

v. K. Weithøft
Prinsessegade 39 - Fredericia
Tlf. 2 08 67
Byens største udvalg i
barnevogne - klapvogne - kravlegårde
pusleborde m. m.
Alt til babyen ...

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16 - Fredericia
Tlf. 2 02 03
1. kl.s lækkert brød og kager ...
Besøg restaurationen på 1. sal
Små varme retter og smørrebrød

CALTEX Service

v. Leif Højbjerg
Sandal pr. Fredericia - Tlf. 2 44 25
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

— Søg aut. el-installatør —

O. S. KRAFT

6. julevej 26 - Fredericia - Tlf. 2 15 53
Inden røret er lagt — har De en
sikker kontakt ...
Såvel nyt som reparationer udføres

VEEDOL Selv-Service

Egeskovvej 145 - Fredericia
Telefon 2 45 50
Overdækkede selv-vaskepladser
Olieskift klarer De selv på 5 minutter
Alt i autotilbehør - Åben 7—21

Vi spiser på

Expresso Cafeteria

Gothersgade 55 - Fredericia
Tlf. 2 19 30
God daglig middag - rimelige priser
Lækkert smørrebrød og kaffe

MOBIL Service

v. Knud Jensen
Egeskovvej 119 - Fredericia - Tlf. 2 47 14
Autoreparationer udføres
Undervognsbehandling
10 pct. rabat på nye dæk
Køb, salg og bytte af auto

Bageriet

v. Knud O. Nissen
Prinsensgade 54 - Fredericia
Telefon 2 09 70
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Ekstrafin fødselsdagskringle
ÅBEN SØNDAG

Er skærmen fuld af »sne« —? så ring til

CURT's TV

Telefon (059) 2 38 72 - Fredericia
TV-tekn. Curt Jessen, Falkevej 3
TV - Antenner - Båndopt. - Pladespillere

Kolonial - Vine - Konserver ... så

Villy Bank Christensen

Dronningensgade 1 - Fredericia
Prøv vor fine kaffe
Tlf. 2 08 71

Vi handler i

»TRICO«

ved Inga Nielsen
Nørrebrogade 38 - Fredericia
Alt i moderne børneudstyr
- trikotage og linge
Telefon 2 19 31

Fredericia Brøudsalg

v. Ingrid Dalsgård
Fynsgade 20 B - Tlf. 2 08 99
1. kl.s lækkert brød
Stort udvalg i chokolade og konfektur
Bestilling på is modtages

» A D A M «

v. C. Szabo
Gothersgade 55 - Fredericia
Tlf. 2 02 67
Stort udvalg i cigarer - tobakker - vine
og spirituosa samt rygeartikler

PARK Salonen

v. Ellen M. Eriksen
Randalsparken - Fredericia
Tlf. 2 32 05

1. kl.s moderne hårpleje
Individuel behandling

FODPLEJEKLINIK

v. Bente Hansen
Fynsgade 51 - Fredericia
Tlf. 2 12 24
Eksamineret fodspecialist

CALTEX Service Station

v. Jørgen Dorscheus
Egeskovvej 105 - Fredericia
Tlf. 2 39 27
Benzin - olie - vask - smøring
Alt i autotilbehør

SLAGTERFORRETNINGEN

v. Astrid Degn
Kongensgade 77 - Fredericia
Tlf. 2 12 81
1. kl.s kød, flæsk samt hjemmel. pålæg

KAGEBODEN

v. B. From
Prangervej 72 - Fredericia - Tlf. 2 01 34
Altid lækkert og velsmagende brød
og kager...

Soft Ice

Vesterbrogade 31 - Fredericia
Telefon 2 26 63
Pølser - Hot-dogs - Bøf-sandwich
Sodavand m. m. - Kaffe med brød
Bestillinger på Slot's is modtages

FREDERICIA DAGBLAD

— eneste dagblad,
der trykkes i Fredericia
Tlf. (059) 2 26 00

Det store udvalg i legetøj og hobby
finder De i

BAZAREN

Vesterbrogade 21 - Fredericia
Tlf. 2 45 67
Glas - porcelæn modtages
til kunstklinking — ALT KAN LAVES

Tobaksforretningen

ved fru K. Wolff
Nørrebrogade 30 - Fredericia
Tlf. 2 23 36
Stort udvalg i cigarer - Tobakker - Vine
Spirituosa samt rygeartikler

Foto hobby

Hurtige film og deres muligheder

Det nye månedsblad »Bilen og Båden«, bringer i sidste nummer en ganske udmærket artikel om hurtige film og deres muligheder. Jeg synes at læserne af vores blad skulle nyde godt af denne artikel, og bringer derfor stoffet videre.

De kan fotografere i lyset fra en tændstik

Kan De virkelig fotografere her uden blitz? Her er jo næsten mørkt!

Dette er en bemærkning, som pressefotografer ofte hører i deres daglige arbejde. Og det er også forbløffende, hvor lidt lys, der er nødvendigt til de hurtige film, altså de meget følsomme film. Amatørfotografer har nok hørt om de hurtige film og mange har prøvet dem. Men kun de færreste er klar over, hvor store muligheder de rummer, rigtigt benyttet. Dette gælder især for de sort/hvide film, men den hurtige farvefilm har også store fordele frem for den langsomme, når belysningen er svag.

Vi vil her prøve at belyse det følsomme emne på en sådan måde, at De kan få det rigtige udbytte af de hurtige film.

Hvor hurtig er den sort/hvide film?

Man kan naturligvis fotografere ved svagt lys med en langsom film, men så må man benytte så lange eksponeringstider, at det bliver nødvendigt at anvende stativ. Det begrænser motivmulighederne til udelukkende stilleben, altså motiver, der ikke bevæger sig, og meningen med de hurtige film er netop at gøre det muligt at fotografere »levende« billeder med kameraet i hånden.

For at kunne regnes for en hurtig film må lysfølsomheden ligge fra 27-30 din. Filmfabrikkerne Agfa-Gevaert, Kodak og Ilford fremstiller film med høje din-tal.

Hvor meget f. eks. 27 din er, kan bedst illustreres ved et lille eksempel:

Lad os antage, De en mørk eftermid-

dag vil tage et billede idnen døre i nærheden af et vindue. For en normal film på 21 din anviser lysmåleren bl. 2 og 1/15 sek., men så lang eksponeringstid er vanskelig at klare på fri hånd. Bruger De derimod en film på 27 din, siger lysmåleren bl. 2 og 1/60 sek.

Sender De Deres film til fremkaldelse hos fotohandleren, må De nøje holde Dem til filmfabrikkernes angivelse af følsomheden, men hvis De selv fremkalder Deres film, kan De presse en 27 din op til både 30 og 33 din. Det sker ved at forlænge fremkaldertiden henholdsvis 25 og 50 procent. Dette giver Dem mulighed for at fotografere ved endog meget dårlige lysforhold.

Hvis vi fortsætter ovennævnte eksempel, vil en forhøjelse til 33 din give en eksponeringstid på 1/250 sek. på bl. 2, eller omregnet til en mindre blænde, 1/60 sek. på bl. 4.

Det vil i virkeligheden sige, at De kan fotografere ved lyset fra en tændstik. Men iøvrigt vil De kunne fotografere ved almindelig stuebelysning.

Det er imidlertid vigtigt, at De er opmærksom på, at hvis De er begyndt at belyse en film efter 33 din, skal hele filmen belyses på samme måde, da det jo er i fremkaldelsen, man hæver filmens følsomhed. Har De ikke brug for at tage en hel film på så stor følsomhed, er der den mulighed, at de kan klippe filmen over og fremkalde det stykke, der er eksponeret.

Hvor hurtig er farvefilm?

De hurtige farvefilms følsomhed ligger på 23-24 din, hvilket kræver 1½-1 større blænde i forhold til den sort/hvide film på 27 din. De er dog så hurtige, at de giver mulighed for at tage farvefotos under lysforhold, hvor det tidligere var udelukket.

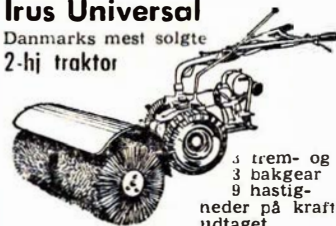
Da det ikke er tilrådeligt at fremkalde sine farvefilm selv, kan det ikke lade sig gøre at ændre på filmens din-tal.

Farvefilmen er delt i to grupper, nemlig dagslysfilm og kunstlysfilm. Dagslysfilmen er den hurtigste, f. eks. Anscochrome 200 på 24 din og Ektachrome High Speed på 23 din. Kun Ektachrome High Speed kunstlysfilm, der er på 22

Det går fejende let med

Irus Universal

Danmarks mest solgte
2-hj traktor

3 frem- og 3 baggear
9 hastigheder på kraftudtaget.

7-7-12 Hk 4-takts M.A.G. benzinmotor

B. WULFF & SØN

Godthåb Røholmsvej, Albertslund.
Tlf (01) 64 73 33
Afd. for Jyll. (086) 2 17 55. Haubro 121
Afd. for Fyn og Jylland syd:
(09) 48 Asperup 275

FOTO-Centralen

ved Ancher Lauersen
Thinggade - SKIVE - Tlf. 104
Alt i fotoudstyr og tilbehør

De Skulle Bruge

KAMERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

SKURVOGNE

SKOVRUP & CO.

Fabriksvej 7 . Kolding . telf. 2 57 77

WINKEL Jensen
KOLDING

Østergade 11 • Telefon (055) 2 12 08

Det store udvalg i trikotage

Vejle

Pensionatsclubben tilbyder...

Fuld kost pr. dag kr. 8,50
Frokost + middag kr. 8,00
Morgenmad + middag kr. 6,00
Middag kr. 4,00
Vestergade 22 - Vejle - Tlf. 5931

WASCATOR VASK

Østerbro - Østerstedsgade - Vejle
Våd vask - Tør væk - Rullebask
Tøj modtages til kemisk rensning
Vi henter og bringer — Telefon 5245

GULF SERVICE

v. H. G. Nielsen
Østerbro - Ørstedsgade 43 - Vejle
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autoudstyr — Tlf. 4433

MODESALON »MERCI«

v. E. Ahrensbach
Nørretorv 2 - Vejle - Tlf. 4903
Altid først — med de sidste nyheder

Inge Iversens Frisørsalon

Tønnesgade 5 - Vejle - Tlf. 944
Den fuldendte hårpleje -
i nyindrettede og moderne
omgivelser

Nørretorvs Autoværksted

ved A. Frederiksen (ny indehaver)
Vejle - Tlf. 5859 - Privat 7346
Alt i autoreparation - opretning
samt pladearbejde
1. kl.s fagmæssig arbejde
Samme personale som tidligere

LEGETØJS BAZAREN

ved Aase Hede
Nyboesgade 32 - Vejle - Tlf. 1960
Det store udvalg i legetøj
samt hobbyartikler

1. kl.s fodklinik

AASE DUEHOLM

Østerled 10 - Vejle - Tlf. 6325
Antiseptisk fodbehandling
Åben fra kl. 9—17 eller efter aftale
— lørdag lukket —

Vejle Soft Ice

v. L. Lund
Gormsgade 2 - Telefon 6424
Stort udvalg i chokolade og konfektur
Prøv vor lækre Soft ice ...
Dessertis på bestilling

Horsens

DET KOLDE BORD

Spedalsø Torv 4 - Horsens
Tlf. 2 25 67

Lækkert smørrebrød - Bridgearretning
Luxusanretning leveres efter ønske
Alt i hjemmelavede delikatesser

ESSO Servicecenter

v. Alex Jepsen
Sundvej 92 - Horsens - Tlf. 2 79 09
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Akkumulator Service

v. Albin R. Hansen
Fabrikvej 72 - Horsens - Tlf. 27088
Fremstilling og reparation
af alle akkumulatortyper

Østergades Kiosk

v. I. H. Jacobsen
Østergade 54 E - Horsens - Tlf. 2 59 26
Aviser - Dag- og ugeblade samt
telegrammer

Mælketorvets Kiosk

Smedegade 3 - Horsens - Tlf. 2 39 08
Aviser - Uge- og månedsblade
Telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner

Skanderborg

OTHELLO Bageriet

Nørregade 27 - Skanderborg
Tlf. 2 04 05
1. kl.s lækkert brød og kager...
Bestillinger modtages

Randers

Damerne går til

Glente Salonen

ved Ingerlise Nielsen
Glentevej 1 - Butikstorvet - Randers
1. kl. moderne hårpleje
sidste nye frisurer - Tlf. 2 02 23

T. E. FLOES

Platanvej 8 - Randers - Tlf. 3 05 76
Deres radio og TV tekniker
9 af 10 reparationer udføres på stedet

Dronningborg Autoværksted

v. Ole Mikkelsen
Fjordvej 12 - Randers - Tlf. 3 08 53
1. kl.s reparationer udføres på alle
vognmærker - Smøring og olieskift

Damerne går til

DAMESALONEN

v. Bent Carlsen
V. Altanvej 39 - Randers
Tlf. 2 27 18
1. kl.s moderne hårpleje

RANDERS OSTEDEPOT

ved Jørgen Christiansen
V. Kirkestræde 2 - Randers - Tlf. 2 03 94
Alt i vellagrede oste
Stort udvalg i konserves

Vi handler hos

SLAGTER SØRENSEN

Århusvej 57 - Randers - Tlf. 2 10 33
1. kl.s kød, flæsk og hjemmelavet pålæg
Spec. 15 kg oksekødpakker
a kr. 2,75 pr. ½ kg

Aars

J. KJÆR — P's eftf.

Himmerlandsgade 49 - Års - Tlf. 2 13 31
Stort udvalg i moderne møbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

din, kan betragtes som en hurtig kunstlysfilm.

Det bedste resultat ved indendørs farvefotografering opnår man når solen skinner uden for, eller det er lyst gråvejr. Under andre forhold er der sjældent lys nok til at fotografere på fri hånd. Anbring aldrig personer eller andet så belysningen sker »klatvis« af solen. Motivet skal være anbragt så det bliver belyst helt af solen eller er helt i skygge. Et »klattet« belyst billede er sjældent godt. Det er som regel både over- og underbelyst på en gang. Er man på rejse, er det hurtige farvefilm udmærket som standardudstyr. Det høje din-tal gør det muligt at fotogra-

fere både tidligt om morgenen og sent på eftermiddagen. Hvornår De kan begynde eller slutte, fortæller lysmåleren.

En lysmåler er nødvendig

Det vigtigste tilbehør når man fotograferer med hurtige film er en lysmåler. Det kan være en løs måler eller den kan være indbygget i kameraet. Uden lysmåler kan man ikke udnytte det svage lys effektivt, da en halv blænde mere eller mindre kan være afgørende for om en optagelse lykkes.

Rigtig brug af lysmåleren spiller også en rolle for det gode resultat. Det er ikke altid nok at vende lysmåleren mod objektet og aflæse tid og blænde. Hvor

der fotograferes ved svagt lys, er det nødvendigt at måle lyset direkte på den centrale del af motivet, enten ved at måle det lys, der reflekteres, eller ved direkte belysning af det lys der falder på motivet. Til den sidste metode skal lysmålerens spredeskive anvendes.

De allerfleste kameratyper kan anvendes til fotografering med hurtige film under dårlige lysforhold. Men kombinationen stor optik/hurtig film, rummer naturligvis de fleste muligheder. De fleste moderne fotografiapparater har som regel ret lysstærke objektiver, så selve kameraet spiller ingen rolle.

Knud Sidal.

Moderne sporværktøj

En tidlig morgen i januar måned demonstrerede ATLAS COPCO A/S den velkendte benzindrevne motorboremaskine og betonhuggehammer »Cobra«.

Det hidsige navn passer ganske ud-

mærket på maskinen, idet den er lynhurtig til sit job, og den klarer næsten alle opgaver med en ubeskrivelig smidighed.

Maskinen har vundet kolossalt ind-

En »COBRA« på svellerne ved Vigerslev Allé

pas utallige steder. Den benyttes i stor udstrækning ved gade- og vejarbejde, til forboring, stenboring, betonhugning, gravning i frossen jord, forsprængning, stenflækning, rørtrykning, sonderingsboring, jordstampning og i utallige andre hårde jobs. Alene dens alsidighed giver et indtryk af, hvor mange brancher, der med stor fordel anvender Cobra'en.

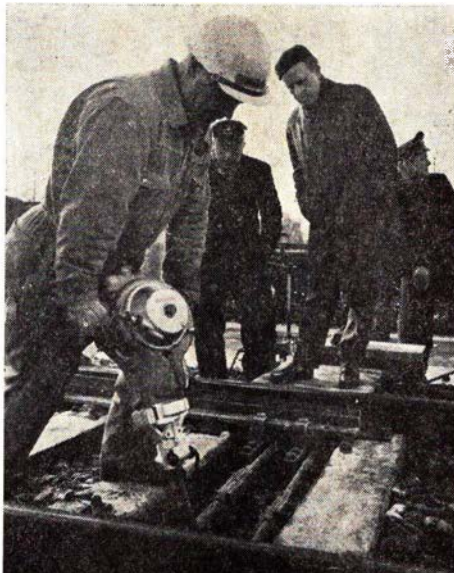
For en koncern som ATLAS COPCO er forskning og produktudvikling en af organisationens vigtigste arbejdsområder. Nye metoder og nye produkter bliver gennemprøvet, inden de lanceres på markedet.

Således viser Cobra'en sig også særdeles velegnet til svellestampning — Cobra'en anvendes allerede i stor udstrækning til svellestampning i lande som Sverige, Norge og Tyskland. Alene i Tyskland anvender Deutsches Bundesbahn ikke mindre end 1200 Cobra'er.

Da man inden for DSB blev klar over maskinens anvendelighed og samtidig

COBRA'en vil især være til stor hjælp, hvor en svellestampningsmaskine, ikke er til stede

Billedet giver et godt indtryk af COBRA'ens smidighed. Bemærk hvor lidt plads, der er til rådighed

**Fredericia Byes og Omegns
Spare- og Laanekasse**

... og pengene sætter vi i

ESBJERG AFDELING

Tlf. (051) 2 68 11

Aalborg

A/S NORVIN & LARSEN

Ingeniør- og
Entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 12 85 99

Brændselolie - Smøreolie
Oliefynd - Oliekanter
ARNE PAULSEN
Østerå 17 - Tlf. 12 91 11 Ålborg

Kør ind og få tanket op hos
CALTEX Service
ved Ole Mortensen
Hadsundvej 121 - Ålborg
Telefon 16 06 77

MEJERIUDSALGET

ved Kaj Børge Nielsen
Boulevarden 44 - Ålborg
Telefon 12 53 97
1. kl.s mejeriprodukter
Brød og kager

Østerbros Fiskeforsyning

v. Finn Nielsen
Østerbro 84 - Ålborg - Tlf. 12 58 34
Alt i årstidens fiskesorter
Kun 1. kl.s varer

BP Service

v. Aa. Kristensen
Jyllandsgade 10 - Ålborg - Tlf. 13 48 56
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres

FARVEMESSEN

Østerbro 12 - Ålborg - Tlf. 129050
Stort udvalg i tapeter, farver, lakker,
pensler samt gulvbelægning
Tæpper, persienner, rullegardiner
NB. **Specialrabat** for etatens folk

Frugt & Blomster

v. Verner Nielsen
Kastetvej 59 - Ålborg - Tlf. 12 46 57
Alt i årstidens frugt, grønt og blomster
VI FØRER KUN FRISKE VARER

JENS RASMUSSEN'S EFTF.

v. B. Limkjær
Nørregade 6 - Ålborg
Tlf. (08) 13 05 15
1. kl.s kød, flæsk og pålæg ...
vort speciale er oksekød
Detail og engros

VIKTUALIEFORRETNINGEN

Sjællandsgade 72 - Ålborg
Tlf. 12 53 80
Alt i hjemmelavet delikatesser
Daglig madpakke kr. 3,- (6 stk.)
Bestilling på smørrebrød modtages
Åben kl. 6

BAGERIET

Herluf Trollesgade 19 - Ålborg
Tlf. 12 08 63
Alt i lækkert brød og kager ...
Spec. hjemmebagt rugbrød

MEJERIUDSALGET

v. Th. Dahl
Islandsgade 2 - Ålborg - Tlf. 12 54 64
1 kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager

SHELL Service-station

Mylus Erichsensvej 78, Ålborg
Telefon 161075
Benzin - olie - vask - smøring
hjulafbalancering - tændrør
Quick service

Renseriet DANA

Danmarksgade 15 - Ålborg
Tlf. 12 96 18
1. kl.s behandling af tøjet
Kunststopning og reparationer
Hentes og bringes

KOLONIALFORRETNINGEN

v. K. E. Kristensen
Christiansgade 58 - Aalborg
Telefon 12 04 25
Alt i kolonial - konserves - vine-
spirituosa - tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

MEJERIUDSALGET

v. Per Jakobsen
Hobrovej 64 - Ålborg - Tlf. 13 20 09
Vi bringer Dem alt indenfor branchen
— morgen og aften.
Bestillinger modtages på dessert-is

Gug Slagterforretning

v. H. Henriksen
Ålborgvej 3 - Tlf. 13 97 25
Kød - flæsk - hjemmelavet pålæg
Køb kun det bedste — det gør vi

Særmark Thomsen's Eftf.

v. H. Kjær Jensen
Hobrovej 396 - Ålborg - Tlf. 13 50 83
Stort udvalg i frugt og grønt
blomster - buketter - kranse samt
dekorationer leveres overalt

Kærby Blomster

v. V. Sandø Kristensen
Enggårdsgade 5 - Ålborg - Tlf. 13 46 16
Alt i årstidens frugt og grønt
Stort udvalg i blomster - buketter -
kranse samt dekorationer

Købmand Henning Christensen

Hj. af Sjællandsgade-Langelandsgade
Tlf. 12 56 29
Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor fine kaffe

Collitz

Skønheds- og masageklinik
Gertrud Raskvej 52 - Ålborg
Tlf. 13 22 25
Åbent fra 10-17.30
Forhandler af Max Factor præparater

»COBRA'en« fører sig frem for et sagkyndigt forum

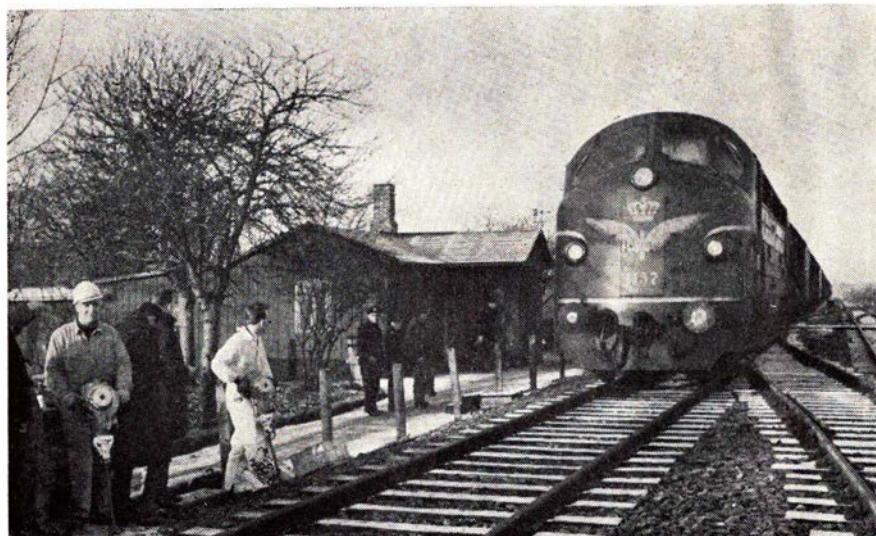
Aing. H. O. Petersen besigtiger med anerkendende blik ballaststopning med »COBRA«

fandt ud af den økonomiske besparelse, blev der arrangeret en demonstration på godsbanen ved Vigerslev allé, hvor man blev overbevist om Cobra'ens anvendelighed. Der er god grund til at tro, at Cobra'en vil blive placeret som fast inventar mange steder, og vi har i den

forbindelse været i kontakt med ATLAS COPCO, som er villig til at foretage demonstrationer over hele landet. Man oplyser endvidere, at der er produceret en speciel film fra Tyskland om svellestamping.

Red.

LIND HANSEN
 KULTORVET 14 · C. 6288
 LEVERANDØR AF CLICHEER
 OG BILLEDMATERIALE
 TIL DE MEST BETYDENDE
 DAG- OG UGEBLADE I KØ-
 BENHAVN OG PROVINSEN

For sådan en overmagt må »COBRA'en« vige, men den vejer kun 25 kg, og er derfor en stor hjælp, hvor der er tæt trafik

Personalia

Vinderup

O.trafikassistent P. A. Jepsen, Hobro, er udnævnt til stationsforstander ved Vinderup st., hvor stfst. E. Pedersen har søgt afsked på grund af alder (67 år).

Skibbild

Trafikekspedient E. G. Christiansen, Ulfborg, er udnævnt til stationsmester ved Skibbild st., hvor stmst. H. L. Bach efter ans. er flyttet til Kølkær st.

Rejs

til DEN DANSKE RIVIERA

med

— og de dejlige badestrande

Helsingør-Hornbæk-Gilleleje-Banens tog og busser

Alex Christensen

statsaut. el-installatør

Alting i el-ting

Torvet 9 - Hillerød - Telefon *4041

Aalborg

THERES

Reberbansgade 26 - Ålborg
Tlf. 13 60 80
Toilet- og parfumeartikler

Fjord-Kiosken

v. Hedemann Thomsen
Kastetvej 116 - Ålborg - Tlf. 13 46 66
Aviser - Ugeblade - Papirartikler
Stort udvalg i telegrammer
Vine - Spirituosa - Tobakker

Linoleum-Hansen

v. Svend Hansen og Søn
Danmarksgade 10 - Ålborg
Tlf. 12 95 14
Alt indenfor gulvbelægning
Vi giver gerne tilbud uden forbindelse

Kolonialforretningen

v. Meldgård Jepsen
Hasserisvej 268 - Ålborg - tlf. 12 67 13
Alt i kolonial - konserves - vine
spirituosa samt tobakker ...
Spec.: Stort udvalg i dybfrost

Budolfi Kiosken

Vingårdsgade 30 - Ålborg - Tlf. 12 51 01
Uge- og månedsblade - Telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner...

Wingers Kunsthåndværk

Adelgade 4 - Ålborg
Specialforretning for
TIN OG KERAMIK

Salon »Nana«

Nanna og Henning Nielsen
Lykkegårdsvej 19 - Gug
Tlf. 16 16 43
Alt indenfor moderne hårpleje
1. kl.s betjening

Damerne går til SALON FEMINA

v. Jytte Sørensen
Borgergade 28 - Ålborg - Tlf. 13 63 64
1. kl.s moderne hårpleje ...
sidste nye frisurer

NORSK FISKEFARS

J. Hoff Kjeldsen
Reberbansgade 20 - Ålborg
Tlf. 13 47 16

Ninette Salonen

ved Bente Burmann
Samsøgade 3 - Ålborg - Tlf. 12 49 15
1. kl.s moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

CALTEX Service

ved Svend Luther
Frederikstadvej 12 - Ålborg
Benzin - Olie - Vask - Smøring
REPARATIONER UDFØRES
Telefon 12 43 99

Vodskov

BP Servicestation

ved mekaniker Knud Pedersen
Vodskov - Tlf. 29 31 04
1. kl.s fagmæssig service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

Nørresundby

GARDINEKSPERTEN

Vestergade 41 - Nørresundby
Telefon 13 17 70
Det store udvalg i moderne gardiner
Vi tager mål - syer og monterer
for Dem ...

Herrehuset

Hjørringvej 73 - Nørresundby
Tlf. 13 83 22
Stort udvalg i moderne beklædning
til far og søn

CALTEX Service

v. E. Juul Jensen
Østergade 27 - Nørresundby
Tlf. 13 33 20
Quick service udføres af fagmand
Stort udvalg i autotilbehør

Vi handler i

Central Kiosken

ved Sonja Harder
Vestergade 41 - Nørresundby
Tlf. 12 99 76
Aviser - Uge- og månedsblade
Stort udvalg i billiggøder

Nørresundby

ESSO Servicecenter

ved Ib Nøhr
Vesterbrogade 9 - Nørresundby
Tlf. 13 62 07
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Brønderslev

Vi handler i

Slagterforretningen

v. Preben Stiller
Fynsgade 24 - Brønderslev
Tlf. 2 06 64
1. kl.s kød, flæsk og hjemmelavet
pålæg

BONBONNIEREN

ved E. Pedersen
Jernbanegade 1 - Brønderslev
Tlf. 2 11 30
Stort udvalg i chokolade - konfekturer
Soft-is samt gaveæsker
Bestilling på dessertis modtages

Sæby J.

Toftelunds Slagterforretning

ved Erling Larsen
Kløvermarken 2 - Sæby - Tlf. 6 16 03
1. kl. kød - flæsk
hjemmelavet pålæg

Sønderjylland

A. V. Thiesen

ISOLERINGSFORRETNING

Midtkobbel 34 - Sønderborg
Tlf. (044) 2 48 31

Blomster JACOBSEN

Perlegade 56 - Sønderborg
Tlf. 2 22 61

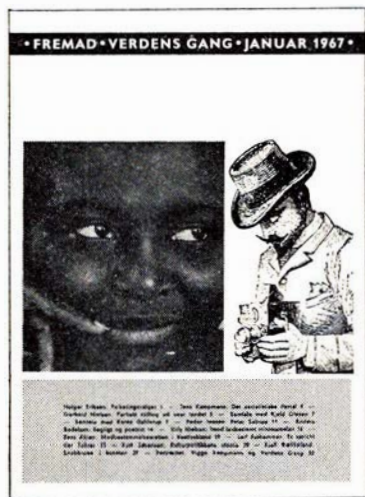
BP Servicestation

Åbenråvej 1 - Sønderborg - Tlf. 2 36 00
Benzin - Olie - Smøring

Dødsfald

Overmatros N. M. A. Knudsen, fh. Fredericia, 90 år.
 Lokfører P. Braating, fh. Nyborg, 86 år.
 Oversignalmontør H. J. Iwersen, fh. Tønder, 82 år.
 Togfører K. P. Jensen, fh. AB Kastrup, 76 år.
 Overportør M. B. Jørgensen, fh. mdt. Enghave, 74 år.
 Lokfører Aage C. Jensen, fh. mdt. Gb, 72 år.
 Lokfører Johs. Knudsen, fh. Fredericia, 72 år.

Togfører A. C. Rørstrøm, fh. Kbhvn. H, 71 år.
 Banebetjent N. F. Knudsen, fh. Fredericia, 71 år.
 Rangermester N. C. Hansen, fh. Fredericia, 70 år.
 Stationsforstander P. K. Pedersen, Kolding fra 1960, 68 år.
 Stationsmester J. F. Christiansen, Stenløse 1958-65, 68 år.
 Lokfører A. E. V. Hansen, mdt. Gb, 60 år.
 Remisearbejder J. P. Rasmussen, mdt Gb, 59 år.
 Overportør E. F. Nielsen, Horsens, 43 år.

Verdens gang

Tidsskriftet for den socialdemokratiske idédebat.

Der er brug for en politisk og kulturel idédebat. Ikke mindst arbejderbevægelsen må tilpasse sig de nye tider og stadig være åben overfor nye tanker. Der skal formuleres nye mål og findes nye veje i den faglige og politiske kamp, og man må derfor være særlig opmærksom på de nye ideer, der melder sig i vore tidsskrifter.

I *Verdens Gang* føres en debat, som vækker opmærksomhed i dagbladene og nu kommenteres i avisernes ledere.

Man skal være velorienteret nu om dage, man skal vide besked, og man skal kunne danne sig en mening om men er jo en afløser af det nu klassiske

tingene. Der diskuteres meget på arbejdspladserne, fjernsynet sætter debat i gang, men ofte er fjernsynet selv sat i gang af tidsskrifterne, så hvis man vil være orienteret på forhånd og have baggrund for at kunne vurdere meget af det, der vises i TV, så må man læse et moderne tidsskrift, som *Verdens Gang*. Så kommer debatten ikke som en overraskelse, ikke diskussionen om aborter, eller den megen snak om »røvkultur«, eller nye tanker om skatter og økonomi i det hele taget, debatten om minimumsløn sikret ad lovgivningens vej og lignende.

Verdens Gang er et gammelt, kendt tidsskrift; der går i sin tyvende årgang, *Socialisten*, der udkom i 1930'erne. Men *Verdens Gang* har stadig forstået at tilpasse sig nye tider og strømninger.

Med januar-nummeret 1967 består redaktionen af docent, dr. phil. Gerhard Nielsen (ansvarshavende) samt folketingsmændene Jens Kampmann og Kjeld Olesen. Fra januar måtte fhv. statsminister Viggo Kampmann træde tilbage, men han havde også gjort et godt job siden 1963 med at holde debatten levende i tidsskriftet. Han lovede, da han trådte til, at der nok skulle blive liv i debatten, og holdt, hvad han lovede. Den nye redaktion fortsætter hans linje.

I dette år vil *Verdens Gang* især sætte liv i den udenrigspolitiske debat og i diskussionen om det virkeligt skulle være nødvendigt med fortsat medlemskab af NATO og med et så stærkt udbygget forsvar. Man behandler emner omkring markedsproblemerne, u-landspolitikken og bringer rapporter fra udlandet, for eksempel en indgående analyse af det nynazistiske parti i Vesttyskland.

Hvis man vil følge med i de nye tanker, der rejses, kan man tegne et årsabonnement, der for 10 numre koster 30 kr. Man kan gøre det ved at henvende sig til en boghandel eller til Forlaget Fremad, Nørrebrogade 54, København N (eller ringe (01) 39 40 40). Man vil straks få tilsendt numrene, som er udsendt i 1967 - og de følgende kommer derefter automatisk.

Sigvard Skov: Jernbane
 28 sider. 25 illustrationer. 8 kr.

Koldinghus Museum udgiver hvert år et skrift med varierende historisk indhold. Som det 27. skrift i denne række har museet denne gang, i anledning af strækningen Vamdrup-Fredericias 100 års jubilæum i fjor, udsendt skriftet JERNBANE. Det omtaler naturligt nok byen Koldings jernbanehistorie, med de mange snart forsvundne privatbaner.

Det er vist ikke alle bekendt, at der i Koldinghus' samlinger også findes jernbanehistoriske klenodier fra byens nedlagte privatbaner og stationer. Stationsnavneskiltet fra Ejstrup st. er bl.a. havnet her. På den begrænsede plads i hæftet, er der ikke plads til nogen udtømmende beretning om banerne, men der gives dog adskilligt, der ikke tidligere har været alment kendt.

-bro.

Ind til

CALTEX service

Vesterbrogade 54 - Fredericia
 Tlf. 2 25 41 - 2 48 92

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Autoudstyr
 Udvidet Quickservice udføres af fagfolk

Det går som en leg - når De lejer hos

PANDA børneudstyrs udlejning

Vi udlejer LUXUS NET-KRAVLEGÅRD - PUSLEBORD
 STOBO legebords-stol - AUTOSTOL - TØRRESTATIV
 GÅ-lærestol - LUXUSLIFT - KLAPVOGNE m. m.

Ring venligst til ÅLBORG (08) 13 12 21, Rughaven 9, Ålborg
 Prisliste sendes omgående

Thisted

MEJERIUDSALGET
ved Ingrid Olesen
Vestergade 77 - Thisted - Tlf. 770
1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
Bestilling på dessertis modtages

— gå først til den rigtige håndværker
VS POLSTERVÆRKSTED
Skovgade 6 - Thisted - Tlf. 601
Alt i ombetrækning, antik
samt tæppearbejde udføres

Marius Sørensen
Guldsmed
Lille Torv 1 - Thisted - Tlf. 23

THISTED CYKLEBØRS
Nytov 3 - Tlf. 323
Cykler og autocykler
1. kl.s reparationer udføres

Struer

Cykelforretningen JYLLAND
ved Anker Lauritzen
Danmarksgade 9 - Struer - Tlf. 5 18 56
De førende mærker i cykler -
autocykler - barnevogne
samt dukkevogne . . .
1. kl.s reparationer udføres

SHELL Service
v. N. Juhl Rasmussen
Bredgade 6 A - Struer - Tlf. 5 17 46
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr
Quick service samt autoreparationer
foretages på vort moderne værksted

KØBMAND HASSELRIIS
Enggade 6 - Struer - Tlf. 5 02 38
Alt i 1. kl.s kolonial - konserver
vine - spirituosa samt tobaksvarer
Spec.: Prøv vor fine kaffe . . .

OLE Rasmussen

- **TØJ** til far og søn
STRUER - TLF. 5 00 25

Struer

Tobaksforretningen
v. Alfred Gerholt
Vestergade 31 - Struer - Tlf. 5 13 50
Stort udvalg i cigarer - tobakker -
vine - spirituosa samt rygeartikler

ASGER NIELSEN
L. Søndergaard's Eftf.
Ure - Optik - Guld - Sølv
Østergade 8 - Struer - Tlf. 5 02 70

GULF Service Struer
v. Knud Bjerre Olesen
Hj. P. Bangsvej—Søndergade
Tlf. 5 16 72
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service udføres

Holstebro

SLAGTERFORRETNINGEN
v. Jørgen Christensen
— lige over for banen
Struervej 33 - Holstebro - Tlf. 2 05 82
1. kl.s kød — flæsk — hjemmel. pålæg

Østergade 26 - HOLSTEBRO
Telefon 2 00 75
Stort udvalg i nyeste modeller

Nørreports Fiskeforretning
ved Bent Nielsen
Nørregade 54 - Holstebro - Tlf. 2 07 23
Alt i årstidens fiskesorter
Kun friske varer

Følg Gulfstrømmen til
GULF Service
Viborgvej - Holstebro - Tlf. 2 42 46
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Holstebro

Østergades Frugt og Grønt
ved Johs. Johansen
Østergade 30 - Holstebro - Tlf. 2 03 61
Alt i årstidens frugt - grønt
og konserver - blomster og buketter

Skjern

JØRN's Herremagasin
Østergade 3 - Skjern - Tlf. 5 06 88
Herrekonfektion - Lingeri
Stedet, hvor moderne mandfolk handler

Det store udvalg
i isenkram, glas, porcelæn, udstyr
samt gaveartikler får De hos
H. BACH-SVENDSEN
Bredgade 82 - Skjern - Tlf. 5 00 45

SKJERN BRØDFABRIK
ved Jens V. Krogh
Bredgade 74 - Tlf. 5 00 60

Skjern Cykelager
Cykler - Cykeldele
Auto-cykler
Tværgade 2 - Skjern - Tlf. 5 11 33

Chr. Langbo
Bredgades SPAR købmand
Bredgade 40 - Sjern - Tlf. 5 00 77
Alt i 1. kl.s kolonial

Brande

BRANDE EL-SERVICE
Herningvej 16 - Tlf. 499
Belysning - Hvidevarer
Alt i el-ting . . .

STENVAD kager

— det store navn i SMÅkager

Ivan Dich: Svendborg-Vindeby Færgefart

72 sider, rigt illustreret. Kr. 19,50.

Med ibrugtagningen af Svendborg-Tåsingebroen i fjor, blev færgefarten gennem flere hundrede år Svendborg-Vindeby nedlagt. Det har derfor været såvel færgeselskabet som lokalhistorikerne magtpåliggende at bevare de historiske fakta angående denne overfart, hvilket på særdeles fyldestgørende måde er gjort med udsendelsen af denne bog. Her får man alt at vide, lige fra smakkesejladsen, via første damfærge »Fritz Juel« til sidste nybygning »Holmen« i 1963. Andetsteds her i bladet fortælles lidt om færgerne »Fritz Juel«.

En anbefalelsesværdig bog til alle, der interesserer sig for vort lands gamle trafikforhold.

-bro.

3 nye pocketbøger fra Spectrum

Forårssæsonen indledes på Spektrum med tre nyheder i serien »Spektums Pocketbøger«: et genoptryk af Else Fischers kriminalroman »Huset i Lyngbakkerne« og to forrygende Wallace-bind: »Den tavse detektiv« og »Jewelbanden«.

Den danske kriminalforfatterinde Else Fischers bog »Huset i Lyngbakkerne« om et weekend-ophold i Nordsjælland er nu trykt i 2. oplag. Uhyggelige, uforklarlige ting sker ved natte-tide i det store, ensomt beliggende hus ved Nordkysten. Alt tegner til en hyggelig weekend, indtil fortiden kaster sin slagskygge ind over familiesamværet. Det, der i begyndelsen kun er en vag uro i Sannes unge sind, springer pludselig ud af mørket som et grinende spøgelse: En af os er morder.

Edgar Wallace har igennem de sidste år opnået en stor og fortjent renæssance. Med »Den tavse detektiv« udsendes en samling kriminalnoveller med inspektør Rater fra Scotland Yard som hovedperson. Han var kendt for at være en mand af meget få ord. Men en

gang havde han talt over sig. Det gjorde han aldrig siden. Ikke før den smukke og hjælpeløse Mrs. Fainer krydsede hans vej. Da løsnedes hans tunge, og han fik med megen møje sagt lige netop de ord, der skulle redde hende fra galgen. For Mrs. Fainer stod anklaget for den uhyggeligste forbrydelse af alle: mordet på sin ægtemand. At den tavse detektiv så selv havnede i det livsvarige fangenskab, man kalder ægteskab — ja, det var den pris, han måtte betale for sin snakkesalighed.

I »Jewelbanden« præsenteres den nysgerrige og påtrængende Mrs. Ollorby, når hun da ellers optrådte under det navn. Alle vegne dukkede hun op, på de mest ubejlelige tidspunkter. I hendes kølvand fulgte uro, forvirring, mistanke, angst. Men alligevel havde hun hjertet på rette sted, da det gjaldt om at redde den yndige Hope Joyner. Da førte hun beviset for, at selv den største og snedigste forbryder har et ømt punkt. »Jewelbanden« er en af Edgar Wallaces allerbedste romaner — om banden fra Londons underverden, der havde planlagt århundredets største kup, der skulle gennemføres i selveste det stærkt bevogtede Tower of London. Og målet var Englands helligdom: kronjuvelerne.

Pris: Huset i Lyngbakkerne, kr. 6,75. Den tavse detektiv og Jewelbanden, kr. 5,75.

Illustrierte Geschichte des Zweiten Weltkriegs

606 sider, ill. Deutsche Buch-Gemeinschaft, Berliner Allee 6, 61 Darmstadt. Ca. kr. 30,00.

Et strålende billedværk med en fylldig tekst om begivenhederne under 2. verdenskrig. Der findes ikke mindre end 206 sider fotos og dertil mange kort og faksimiler på tekstsiderne. Dette værk følger sig ind i rækken af værker om 2. verdenskrig, og — omend ikke uundværlig — så dog af så fin en kvalitet, at den bør have sin berettigelse i historiens bogsamling om dette stykke verdenshistorie, som endnu så tydeligt gemmes i vor erindring.

Internationale Transport Annalen 1967

406 sider, ill. VEB Verlag für Verkehrswesen, Französische Strasse 13/14, 108 Berlin 8. — Ca. kr. 25,00.

Den nye udgave af bogen svarer meget til sine forgængere, omend indholdet selvfølgelig er ført up to date, og nogle artikler er helt nye. Der behandles trafikvæsenets komplekse, godsomveksling, jernbanevæsen, vejtrafik, skibsfart og specielt havne, luftfart og øvrige transportformer.

Bogen er et grundigt gennearbejdet dokument, der tjener som håndbog på mange væsentlige områder, og som giver de sidste nye udviklinger, som man nok må tage i betragtning ved sin planlægning.

The Rise of the Midland Railway

320 sider, ill. George Allen & Unwin Ltd., 40 Museum Street, London WC 1. Ca. kr. 52,00.

Atter en fremragende fortælling om et af Englands store jernbane-foretagender, der i sidste århundrede var med til at skabe historie på mere end én måde. Anlæg af jernbaner var midst lige så spændende som i USA, for man var ikke så smålig med de midler, man tog i anvendelse overfor modstanderen. Utroligt, men i virkeligheden var der så mange og spændende episoder af regulær krig mellem parterne, at det næsten er uforståeligt, at vi kan dyrke disse glørværdige western-tider i USA og helt glemme vore egne eastern-tider.

Læs bogen, den er det værd som historisk jernbanedokument, og den er det værd som en god røverhistorie.

jas.

De kan se bøgerne uden forbindende i

Ulrichsen's Boghandel

Vestergade 11 - Randers - Tlf. 21303

Bøger - Kontorartikler - Malerier

NORDELEKTRO $\frac{A}{S}$

MOTORER - DYNAMOER - REPARATIONER

København:	Landskronagade 56	Tlf.	Ryvang (01) (68) 80 50
Aalborg:	Strandvejen 31	Tlf.	(08) 12 45 33
Aarhus:	Absalonsgade 31	Tlf.	(06) 43 22 00
Frederikshavn:	Danmarksgade 20	Tlf.	(084) 2 12 38
Hjørring:	Vendelbogade 6	Tlf.	(089) 1 19 95
Odense:	Kochsgade 5	Tlf.	(09) 12 43 01

FABRIKSINSTALLATIONER & AUTOMATISKE ANLÆG

CORT TRAP
VIN-IMPORT — FREDERICIA
IMPORT AF KVALITETSVINE SIDEN 1881

Et godt glas vin er fra

BAGSIDEN

NÆSTSIDSTE NYT ! ! !

Efter at de mange fradrags- og afskrivningsregler er bortfaldet, er det lykkedes os at komme i besiddelse af den stærkt forenkede:

SELVANGIVELSE 1967/68

1. Deres indkomst i 1967 kr.
2. Hvor har De gemt pengene
3. Hvornår må vi komme og hente dem?

Mads Ronsted har ordet

Fra omkring århundredskiftet

Je' har jo våren længe
nu ved trafekken her
og tjener osse penge,
men immer med besvær.
Om da'en må je' rode,
og aldri æ je' fri.
Og je' har inte ho'ede
til de' skriveri.

Je' svømmer i rapporter,
je drokner i papir.
Og sekke mange sorter
beletter di mej gi'er!
Og mangler der en krone,
så nejled je' den sæl
— de' tror jo immer no'ne
skønt man æ rijæl.

Og holler der en slæver
og tuder lidt for stop,
strags æ der none næver
og smører no'et op.
Og så ska' skæven klares,
for ellers får je fur
— og der må jo'nte svares,
a' man slev en lur.

For sjefen æ je bange —
je' får den kolle sved.
Han immer ska' forlange
så satans go' besked,
og je' æ inte grådig
te' den slags ves-a-ves,
for æ han somti nådig,
somti æ han speds.

Blandt mine publikommer
je' har så mejet rak.
Di momler og di brommer
og si'er skunte tak.

Hver komformant, o plage!
med ravrør og segar,
han herresving i klage
protokollen slar!

Næ, ved I ve trafekken
— der æ den li'e hvas!
Je lugger snart botekken,
så sant je' hedder Mads.
For mit humør æ sunken,
je' spøjer aldri' mer.
nu hæller je' på donken
i et frikvarter!

Je' sa' jo te' min kone:
Du motter, den æ sløj!
Men je har hørt, a none
i aften laver spøj.
Og ska' vi ta' og stikke
et lille slav derhen?
Så sa' hun: Hvorfor ikke?
Je' æ med på den.

Om tjerne æ tonge,
om sorrer nok der gi'es,
vi gamle og I onge,
vi ka' nu godt forli'es.
Og når I bor'et hæver,
I laver nok lidt spænd,
før vi med si'ste slæver
stikker hjem igen!

Vilh. Ohlsson.

Det var på Frederiksberg — —

Jeg er lykkelig i Forhåbningsholms
Allé, og De forhåbentlig i Lykkesholms
Allé!

Det er så yndigt — —

Frøken, kunne De tænke Dem engang
at blive min velpensionerede enke, så
skal De sige til i tide og på rette sted —
hvilket er nu og her !

Bibelhistorie

— Her, min lille ven, har vi det som
Adam og Eva i Paradiset.

— Du har ret min pige, men hvor var
det synd for Adam, at han ikke fik lov
at dø med alle sine ribben i behold!

Efter forsoningen

— Min elskede, hvor kunne du sige,
at du aldrig ville se mig for dine øjne
mere. Tænk om jeg virkelig havde ef-
terkommet dit ønske.

Hun: det var næppe sket, for jeg
havde låset døren!

Kan være ilde hørt

— Der er en ting her i tilværelsen,
jeg lægger megen vægt på, og det er,
at man siger sandheden.

— Bare du så kan tåle at høre den!

Poul Bundgaards yndlingsret

3 snaps, 3 porter, en bøf og en hund.

— Hva' mæ' hunden?

— Den skal æde bøffen!

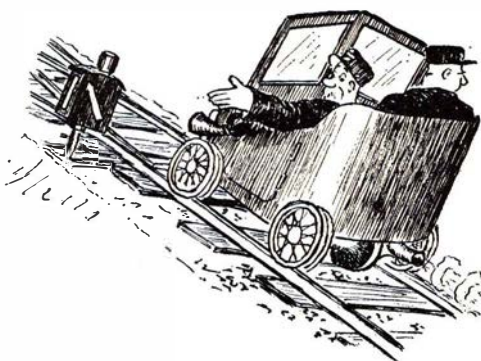
Udvidet togførerservice

Trafikministeren har foreslået, at
DSB-kunderne skal have samme service
som fly-passagererne, og Politiken fore-
slår følgende remse på Boulevard-
banen:

— Deres togfører, Immanuel Anton-
sen, byder Dem velkommen i linje A.
Vi befinder os i øjeblikket ca. 18 fod
under jorden i en position midtvejs
mellem Jarmers Pads og Teglgårds-
stræde. Forventet ankomst til Nørre-
port om 33 sekunder. De bedes venligst
holde fast i stropperne, indtil vognen
er bragt til standsning. God rejse!

og så var der —

en stamme kannibaler i Afrika, der be-
sluttede fremtidig at være vegetaria-
nere, hvorefter de kun spiste busk-
mænd!

Viborg

Vi anbefaler

BANEGÅRDSRESTAURATIONEN

v. M. B. Hansen
Viborg - Telefon 2601
Et 1. klasses madsted

Byens nye store specialforretning
i kjoler og konfektion

LORENTZEN

Vestergade 9 - Viborg - Tlf. 2720
God smag er ikke dyrere ...

ORA Service

Århusvej - Viborg - Tlf. 5257
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

SPECIALFORRETNINGEN DORTHE

Jernbanegade 16 - Viborg - Tlf. 3412
Det store udvalg i moderne kjoler
samt det lækre Asani undertøj

Fodpleje — Skønhedspleje

v. Edith Jensen
J. H. Wesselsvej 39 - Viborg
Tlf. 1869
Latinskolekvarteret

Anna's Frugt og Grønt

Skivevej 59 - Viborg - Tlf. 1843
Alt i årstidens frugt og grønt, blomster
samt stedsegrønne planter

Vi handler hos

Slagtermester STORM

Skovbrynet 1 - Viborg - Tlf. 495
1. kl. kød, flæsk og hjemmelavet pålæg
Prøv vor fine medister

TRIANGLEN

P. Chr. Pedersens Eftf.
ved Erling Jensen
Jernbanegade 14 - Viborg - Tlf. 1273
Alt i årstidens blomster, buketter
og kranser — Vi sender gerne

Herning

ESSO Servicenter

v. Carlo Olsen
Hovedvejen 2 - Lind - Herning
Tlf. 12 56 95
1. kl.s service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

Rutebilstationens KIOSK og RESTAURATION

v. Henry Christensen, Herning
Aviser - Tobak - Chokolade
Nyd en god kop kaffe, mens De venter

TANDLÆGE VALEN

Leidersdorf-Olsen's Eftf.
Søndergade 16 - Herning - Tlf. 12 44 48
Konsultation 9-17 . Lørdag 9-11

GULF Service

v. Ingolf Andersen
Gl. Landevej 100 - Herning
Tlf. 12 24 55
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service - Alt i autotilbehør

SHELL Service

v. Egon Ørving
Vestergade 58 - Herning - Tlf. 12 09 87
Benzin - Olie - Service
Shell olie - Vask - Smøring
Quick service

TØMRERMESTER

Jørgen Ingemann Kristensen
Sandvigsvej 7 - Herning - Tlf. 12 56 56
Alt indenfor tømrer-
og bygningsnødkerf
Tilbud og overslag gives
uden forbindelse

KOLONIALFORRETNINGEN

v. M. Nielsen
Storgårdsvej 4 - Herning - Tlf. 12 07 16
1. kl.s kolonial - konserves - vine
og tobaksvarer
Ekstrafin kaffe...

BRØDUDSALGET

v. S. Kristensen
Godthåbsvej 6 - Herning - Tlf. 12 59 01
1. kl.s lækkert brød og kager
Stort udvalg i chokolade og konfekturer
Bestilling på is modtages...

Herremagasin OLE TOFT

ved Max Dall
P. M. Huset - Bredgade - Herning
Tlf. 12 05 81
HERREHABITTER
Socialitet: topmæket Sterling
Kamgarn - Twist - Trevira

REKORD VASK

Danmarksgade 18 - Herning
Tlf. 12 20 75
VÅD VASK - TØR VASK - RULLEVASK
Nobel og skånsom behandling af tøj,
som hentes og bringes

P. Sørensen's Bageri

Fonnesbechsgade 8 - Herning
Tlf. 12 02 98
1. kl.s lækkert wienerbrød og kager
Spec. prøv vor fødselsdagskringle

Radio eller TV — så . . . VILSTRØM

Fynsgade 10 - Herning - Tlf. 12 42 32
De førende mærker på lager
Tilbud gives uden forbindelse

Ikast

Uno-X Service

Enghavevej 15 - Ikast - Tlf. 15 18 70
Benzin - Olie - Vask - Smøring
NB.: Vore dæk er 8 % billigere, og så
er afbalancering og påmontering med
i prisen

TANDLÆGE

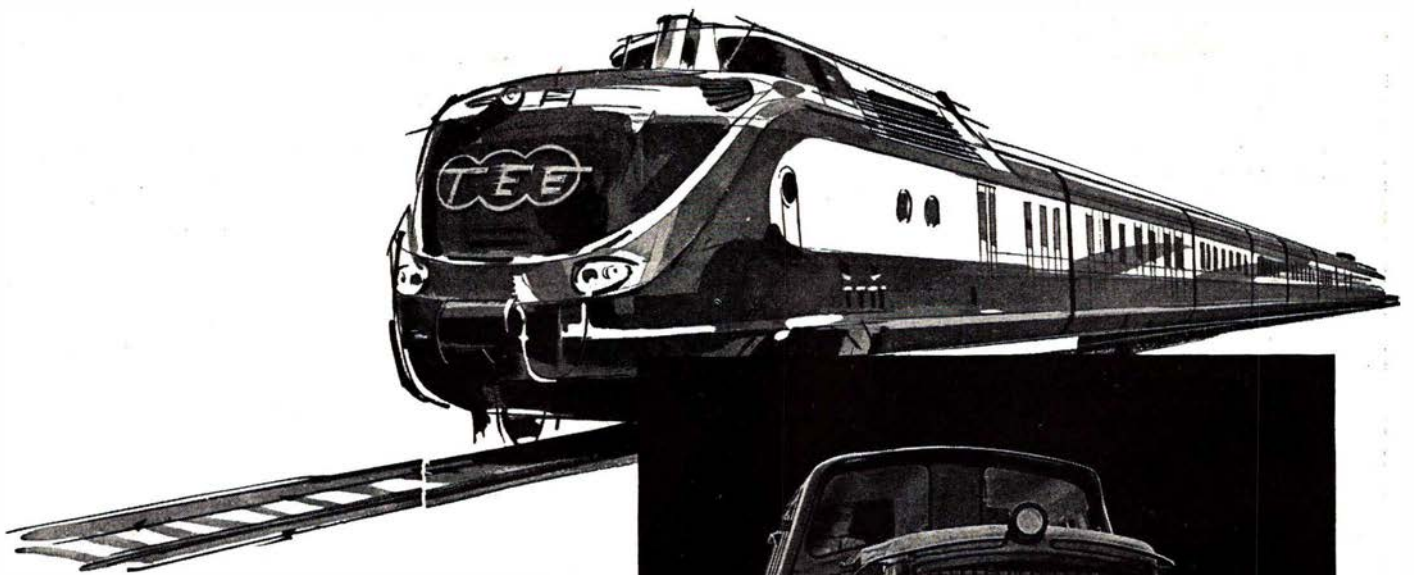
CARL C. ROSENBOM

Bredgade 55 - Ikast - Tlf. 15 25 70
Konsultation mandag, tirsdag, torsdag
og fredag kl. 10-17
Onsdag og lørdag kl. 10-12

Damerne går til

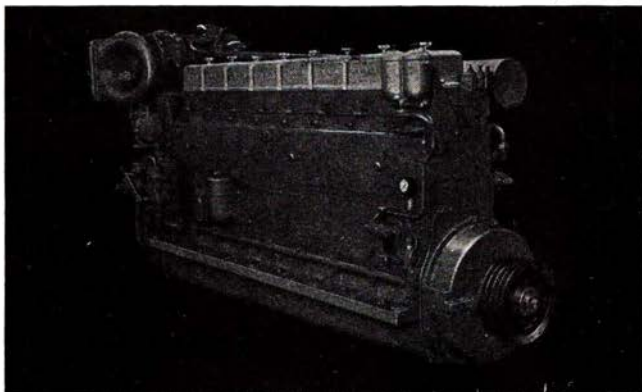
WIENER SALONEN

Kirkegade 17 - Ikast - Tlf. 15 15 95
— stedet for den moderne hårpleje...
1 kl.s betjening af faguddannet
personale

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTORTOG
SPECIALVOGNE
TIL
jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO $\frac{N}{S}$

VESTER FARIMAGSGADE 1 - KØBENHAVN V. - TELEFON (01) 12 20 62